49րդ ՏԱՐԻ Թիւ 1617 Կ. ՊՈԼԻՍ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 28–11 ՀՈԿՏԵՄ. 1906 23 ՇԱՊԱՆ 1324–28 ԷՅԼՈՒԼ 1322

Journal Armenien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى وسياسى غزته در
صاحب امتيازى: اوهانس قيصر
ادارهخانهسى: باب عالى جادهسنده نومرو ٣٨

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար համաձայնաբար պայմաններ

10 ՓԱՐԱ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ''ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ 10 ՓԱՐԱ

ՊԷՏՔ Է ԴՐԱՄՕԺԻՏ ԱՌՆԵԼ

Ուսուցչուհիէ մը գրուած «Պէտք է դրամօժիտ առնել» խորագրով յօդուածին կնոջական արժանապատուութեան վնասաբեր ինչ ինչ հատուածներուն պատասխանել սահպուած եմ, քանի որ մեր կին գրողներէն ոչ մին այս անմարսելի և անփէմինիզմավայել գրութեան դէմ ձայն բարձրացուց։

Վարժուհին կը գրէ.—

Բայց իրա՞ւ է, դրամօժիտը աղէ՞տ մըն է, արդի տնտեսական բարդ ու բազմապահանջ կեանքին առջեւ բացարձակապէս իր գոյութեան արդար իրաւունքը ունի՞։

Ո՛ դրամօժիտը աղէտ մըն է. դեռ չենք համոզուած։

Կոյտ ու տմարդի խաւծած մը իր նիւթական փայլուն կացութեան երեսէն չէ՞ որ մեր թարմ ու չքնաղ աղջիկը կնութեան առնել կը յաջողի։

Եթէ մէկ կողմէն կենցաղը բազմապահանջ կը դառնայ, եթէ քաղաքակրթութեան մեր վրայ անհրաժեշտ դրած պէտքերը կը բազմապատկուին, միւս կողմէ մասսայական հսկայ յառաջդիմութիւնը ներդաշնակ կենակցութեան մը էական պայման կը դնէ սեռերու տարիքի խնդիրը։

Ինչո՞ւ այպանել մեզմէ կինը որ իր փայփայանքներուն, գաղափարներուն պատասխանելու անկարող մէկու մը գիրկը ինկած է մեր իսկ ձեռքովը։ Չպիտի՞ լայ մինչէ աս իր եռեւեփող կազմուածքին, թովիչ գեղեցկութեանը վրայ, չպիտի՞ ափսոսայ մինչէ իր ուղղնջան աշխատութեանցը վրայ, զոր ապագային իր կեսին հետ մասսայական չօշափման մը մէջ գտնուելու համար ճօյքը ըմբոշխնելու համար սիրով յանձն առած էր։

Պատասխանատուութիւնը թերեւս ծնողաց վերագրուի, բայց չէ՞ մի որ համեստ գործի տէր հայրեր իրենց առօրեայ ծախքերէն՝ իրենց զաւկին ապագայ մը պատրաստելու միամիտ զոհողութիւններով՝ հազիւ կը հասնին, և ի՞նչպէս տրպել ասոնք որ աղջիկնին կամ աղջիկներնին իրենց վայել մէկ մէկ ընտանեաց հետ միացնելու համար ափ մը ոսկի տրամադրելի ընեն։ Յարմար սեպուած երիտասարդներ ստակ, ստակ կ'աղաղակեն։ Աղջիկները տարիքնուն մէջ չեն մնար, բնութիւնը օրէ օր ուժգնօրէն կը խօսի իրենց մէջ, աղջիկներ աղջկութիւն կը յաջորդէ, բայց յարմարը կը խուսափի միշտ։

Ու հայրը նախապէս մերժած իր ծանօթ ջոյ այլ տարիքոտ բարեկամը ճարահատ դարձեալ խնդրոյ առարկայ ընելով վերջնապէս կը յօժարի զաւակը տալ «հարուստ մարդ է, աղջիկս, կրնայ երջանիկ ըլլալ»ի համոզումով։

Երջանի՞կ աղջիկներ. ալ այսչափ կրնայ ըլլալ։

Հոգեկան ի՞նչ ալեկոծումներու կ'ենթարկուին արդեօք, երբ չճանչցած, չսիրած, հօրերուն տեղը մէկուն ձեռք կարկառել կը հարկադրուին։ Ի՞նչ ատելութիւններ չերկնէր ծնողացը, ամուսնոյն և նոյն իսկ իր անձին դէմ։ Եթէ ամուսինը պատուաւոր ու օգտաշատ թելադրութիւն մըն ալ ընէ, այս կինը հակառակը չպիտի՞ մտնէ։

Ո՞վ կործանեց այս տունը.

Ընկերային անխուսափելի կացութիւնը, դրամօժիտի պակսութիւնը։

Կը տեսնե՞ք սիրելի յօդուածագրուհիս թէ տնտեսական բարդ ու բազմապահանջ կեանքի նկատառութեան պահուն ի՛նչպէս մեզանմէ կիներ կը չինենք ակամայ։

Ուրիշ անպատեհութիւն մը.

Ինքնամփոփ ոյժերով, օրապահիկը հայթայթող գործի մը գլուխ անցած աղայ-մարդուն մէջ ամուսնութեան գաղափարին հետ առաջին անգամ ի՛նչ կը ծնի։

—Դրամօժիտով աղջիկ մը գտնել. տենչ մը՝ ուրկէ մտրակուածներ յաճախ բարոյականի խնդիրին ալ որոշ աչքերով չեն կրնար տեսնել դժբախտաբար։

Ու կը յաջողին ալ երբեմն. աղջիկտեսի արարողութիւնը հնչակուած, նշանտուքը կատարուած է.

Մօտ թէ հեռուէն բարեկամներ տղան կը շնորհաւորեն, թաղեցի կիներ որոնք ուրիշին ներքինովը մեծապէս կը շահագրգռուին, տուն փութալով,

—Մայրիկ, զաւակնուդ նշանտուքի լուրը առինք, կը խնդակցինք, բայց... վայելը ընտրել ջանալու ենք։ Այն աղջիկը ձեր գործին բէք չի գար գիտնալս, կը գոչեն։

Տիկին մայրը սակայն կարծելով թէ նախանձէ վառուած կամ ուրիշ ակնկալութեամբ մը եկած են գործը աւրելու, աչքերը խոշոր խոշոր կը բանայ, ճակտին վրայ քանի մը փոթ ևս կը բարդուին։

—Ա՜ ո՛ ի՛նչ կ'ըսէք, լաւ կը ճանչնա՞ք, անոնք իրենց թաղին պատուաւոր և մեծարելի ընտանիքներէն են. փառք տալու եմ որ զաւկիս ասանկ խրամէթ մը ելաւ. Աստուած չընէ, նամուսներէն սա չափ էօզլուր չունին. զաւակս շատ երջանիկ պիտի ըլլայ, գործն ալ նոր զարկ մը պիտի ստանայ քանի որ 300 ոսկի ստակ կ'առնէ. ասկէ զատ վաղը միւս օր կարեւոր ժառանգ մըն ալ ունի, ըսելով վայրկեան մը առաջ սա բամբասող բերանները գոցելու միջոցը կը խորհի։

Վե՞րջը։

Ժառանգաբեր կնոջ գալուստովը տղուն ծախսերը կը կրկնապատկուին ցուցամոլութիւն և նորաձեւութիւն մէկզմէկու հետ կը մրցին, տունը վերէն վար ճաչակ կը բուրէ, այցելութեան մասնաւոր օրեր կ'որոշուին, հիւրասեղաններ կը զարդարուին, ճերմակ գոգնոցաւոր սպասուհին պատրաստ կայնած է տիկնոջ հրամանները ընդունելու։ Օրէ օր կը զգայ ամուսինը թէ ելեւմուտքը հաւասարակշռելը դժուարին գործ մը կը դառնայ տակաւ։ Գիւղգնացութեան եղանակն ալ վրայ կը հասնի. տիկինը Մեծ-Կղզին կ'ընարէ՝ արդէն անտեղին վարժուած ըլլալուն համար ու խնայողութիւն մը ընելու համար ամուսնոյն աւելի դիւրակեաց գիւղ մը երթալու առաջարկութեան կ'ընդդիմանայ։ Ինչո՞ւ տեղի տայ. հո՞գն է իր թէ՝ ամուսինը իր ըմբռնած կեանքը շարունակելու վիճակին մէջ չէ։

Վա՜յ ասոնց, ուշ կամ կանուխ սնանկանալ հարկադրուած են։

Հապա շատ անգամ այս նիւթական տագնապներուն բարոյական անկում մըն ալ չէ՞ գար բարդուիլ, մանաւանդ երբ ամուսինը իր տիկնոջ անհատնում պահանջումներուն երբեմն ընդդիմանալու կամ զայն իր գործառնութեանը անձուկ շրջանակին, հրապարակի ձախողութիւններուն հաղորդ ընելու մեղքը գործէ։ Դրամօժիտը հոս ալ օգուտը ունեցած չէ՞ արդեօք երիտասարդը պատուաւոր-անձնապաշտութեան մղելով։

Դրամօժիտը իր շրջանակէն այսինքն փոխանակողներէն զատ յարակիցներու ալ կը վնասէ, մանաւանդ միջին խաւերու մէջ։

Որովհետեւ հայր մը իր մէկ զաւկին կարողութենէն վեր զոհողութիւններ ըրած է, միւսներուն մէջ օր մը պիտի գայ որ սա տեսակ դանդատ մը պիտի շրջագայի. «Եթէ հայրերնիս խելացի, հեռատես ըլլար հիմա մենք այս վիճակին չպիտի մատնուէինք. չմտածե՞ց արդեօք թէ մենք ալ պիտի մեծնայինք, մենք ալ օր մը մեր իրաւունքները պիտի պահանջէինք և մեր պէտքերը գոհացնելու համար իրեն պիտի դիմէինք. հիմա ձեռքերը ծալլած կ'երթայ կուգայ, գործ չկայ, ասկէ աւելին չեմ կրնար հանել ըսելով։»

Այնպէս չէ՞։ Իրաւո՞ւնք է որ մէկուն գործը կարգադրելու համար մէկ քանիին իրաւունքները կապտուին։

Խեղճ հայրեր ամօթալի սովորութեան մը երեսէն հիմա զաւակներնուդ գթութեան ապաւինած՝ ծուռ-գլուխ, թաց աչքերով անոնց երեսը նայիլ հարկադրուած էք։

Մինթէ սէրը, մարդկային սէրը որ ամէնէն անուշ, ամէնէն մաքուր, ամէնէն վեհաշուք ըմբռնումն է, չի՞ խեղաթիւրուիր դարձեալ նիւթականին չափոյ ազդեցութեան տակ։ Աստուա՛ծ իմ, սէր և նիւթականութիւն քով քովի քաղաքակրթեալ դարու մը մէջ ու երկրորդը առաջինէն գերադաս։ Ըսէ՛ք, մինթէ կարելի՞ է այս տարրերը իրարու հետ հաշտեցնել։ Տասնըեններորդ դարուն մէջ երիտասարդ մը իր սիրուհիին կը գրէ.

«Եթէ ամէնէ՛ն նախընտրած, ամէնէ՛ն կատարեալ, ամէնէ՛ն համակրած աղջիկ մը կայ ան ալ դո՛ւն ես, բայց ի՞նչ ընեմ. ինծի ստակ պէտք է, ծնողքս այսպէս կ'ուզեն և ես չեմ կրնար ընդդիմանալ անոնց։ Պաղարիւնութիւնդ մի՛ կորսնցներ, մի կարծեր թէ այսօրուան ազդեցութեան տակ յաւէտ պիտի մնաս ու անունս շրթունքիդ վրայ հիւծիս։ Սէրդ ուրիշի մը վրայ կեդրոնացընելով երջանիկ եղիր, որպէս զի ես ալ երջանիկ ըլլամ։ Ստակ պէտք է ինծի, մոռնանք զիրար, սէրդ ուրիշի մը վրայ փոխանցէ...»։

Ամբարշտութեան մեծագոյնը չէ՞ այս։

Սէ՜ր... և այս սրբազան բառով ի՞նչ մեղանչումներ չենք գործեր։

Համակրած մէկերնուս կը սիրենք կ'ըսենք, որ կրնայ կերպով մը ընդունելի նկատուիլ, քանի որ պարզ համակրութիւններէ սէր կրնայ ծագիլ։

Բայց կը սիրենք կ'ըսենք նաեւ այն կինը՝ զոր ուրիշի մը թեւը տեսնելով չենք նախանձիր, բայց սիրեցի կ'ըսենք մէկը՝ որուն հետ երկու շաբաթ առաջ օր մը տեսնուեր վերջ հիմա անունն իսկ մոռցած ենք։

Աւա՜ղ, սէրին ալ սիրոյ հետ կը շփոթենք։

Մարդկային նկարագրին վրայ ալ դրամօժիտին ըրած ազդեցութիւնը կըրնա՞յ անմռունչ անցուիլ։ Հեռապատկերին իսկ չրա՛ւեր աշխատութեան եռանդը խել մը երիտասարդներու մէջ ուծացնելու, նոյն իսկ զանոնք մէյ մէկ ինքնահաւան, անբարտաւան հանդիսացնելով։

Եւ սակայն աղջիկներէ առնուած դրամին եթէ ոչ ամբողջութիւնը գոնէ մեծագոյն մասը ինչի՞ կը գործածուի և ի՞նչ արդիւնք կ'ունենայ։

Բացայայտ իրողութիւն մը, որուն չենք կրնար ընդդիմանալ,— բացառութիւնները յարգելի, — վրայ գլուխ շակել, հարսնիք ընել, գիւղագնացութեան երթալ։

Ցեա՞յ։

Ժամանակ մըն ալ, ու մայրը մէկ զաւակը ծծէն կախած, միւսին ձեռքէն բռնած աղքատախնամի դուռը։

Զարմանալի՛ իրողութիւն, խորագրիս հեղինակուհին այս ամէնուն չաբէք մեր ստացած թերի դաստիարակութեան կը վերագրէ։

Բայց արդեօք իր ակնարկած դաստիարակութիւնը, ամուսնութեամբ անձնական շահեր կարգադրել, դասալիք երիտասարդներ քաջալերել, անբարոյութիւններ տարածել, հնամենի գերեվարութեան տարբեր մէկ ձեւը ընդունել պիտի։ Չեմ կարծեր։

Եւ արդէն զարգացած, ինքզինքը գիտցող երիտասարդ մը գործը չկարգադրած, ապագան չշտկած, լոկ կնոջ մէն առնելիք ստակին ապաւինելով ամուսնութեա՞ն մը պիտի պատրաստուէր կամ փոխադարձաբար։ Շիտակը շատ ողբալի զարգացում մը եղած պիտի ըլլար այդ. ամուսնութիւն մը ուր հաշիւը առաջին տեղը պիտի գրաւէր։ Դեռ կ'երկարի, այնչափ կ'երկարի այս նիւթս որ վախ կը պատէ զիս յօդուած մը գրելու մտօք նստած ատենս գիրք մը յօրինելու գաղափարին յարելէ, ուստի կիսկատար կշտացողի պատրանքով վերջակէտս կը դնեմ։

Միայն պիտի խնդրէի սրամիտ ընթերցողներէս որ ա՛լ իրենք սա հատուածին անհաստատ յատկութիւնը գըտնելով ստորագծել բարեհաճէին, զոր յօդուածագրուհին հաստատուն կը նկատէ։ «Ա՛յն ատեն կարելի է ունենալ իտէալ ընտանիք մը երբ կնոջ դիրած շաղախը կ'ըլլայ դրամօժիտ, խելք, աշխատասիրութիւն կամ ո և է մասնաւորութիւն մը ու կանացի փափուկ անսպառ գորով»։

ԻՍԿՈՒՀԻ Կ. ԷՆՖԻՍԷՐՃԵԱՆ

ՅՈՒՆԱՑ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԻՒՆԸ

(ՃԱՀՆԿԱՆ ՑՈՒՑՈՒԱԾ ԼՈՅՍԷՆ)

Կ. Պոլսոյ Յունաց Պատրիարքը իր ամբողջ տիտղոսով կը կոչուի. «Նորին աստուածարեալ ամենասրբութիւն Տիեզերական Պատրիարք և արքեպիսկոպոս Կ. Պոլսոյ, Նորն Հռովմայ»։ Այս տիտղոսէն ալ կարելի է տեսնել որ տիեզերական պատրիարքը Կ. Պոլսոյ արքեպիսկոպոս կ'համարուի։ Պատրիարքը կը նախագահէ թէ՛ Ս. Սինօդի և թէ՛ Խառն Ժողովի նիստերուն։ Զուտ կրօնական և ամուսնական-եկեղեցական խնդիրներու նկատմամբ գերագոյն դատաւորը տիեզերական պատրիարքն է։ ԺԹ րդ դարուն մէջ և ոչ մէկ պատրիարքութիւն այնքան ներկայացուցիչներ ունեցած է որքան Կ. Պոլսինը։ 1801—1901, այսինքն դարու մը միջոցին Յոյները 35 անգամ պատրիարքական փոփոխութիւն ունեցած են և ընդամէնը 27 պատրիարքներ, որոնցմէ Գրիգորիոս Ե. (1818—21) և Անթիմոս Զ. (1871—3) երրորդ անգամ Պատրիարք ընտրուած են՝ անգամ մը հրաժարուելէն ետքը։ Երկրորդ անգամ ընտրուողներուն թիւը աւելի բազմաթիւ է, այժմեան Յովակիմ Գ. Պատրիարքին պէս, որ առաջին անգամ 1878—84 պատրիարքական իշխանութիւն վարեց. երկրորդ անգամ Պատրիարք ընտրուած են ԺԹրդ դարուն մէջ ուրիշ 6 պատրիարքներ։ Կ. Պոլսոյ Օրթոտոքս Պատրիարքին տիեզերական տիտղոսը այժմ անոր՝ միւս օրթոտոքս պատրիարքներու կամ անջատեալ եկեղեցիներուն հանդէպ իրաւական կամ եկեղեցական տեսակէտով մեծ առաւելութիւն մը կամ գերազանցութիւն մը չընծայեր։ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքն անոնց նկատմամբ primus inter pares, այսինքն հաւասարներէն առաջինն կը սեպուի։ Անտիոքի, Երուսաղէմի և Աղեքսանդրիոյ պատրիարքութիւններն եւս, Բարձրագոյն Դրան հետ սովորաբար Կ. Պոլսոյ պատրիարքին միջոցով կը բանակցին։ Կ. Պոլսոյ պատրիարքի տիեզերականութեան ամէնէն ջերմ պաշտպանը Հելլէն եկեղեցին է։ Քանոնիսմօսներու համեմատ՝ Պատրիարքը բոլոր Օրթոտոքս եկեղեցիները իրարու միացնող կապն է։ Տիեզերականութեան նշան մըն է նաեւ ան պարագան, որ Կ. Պոլսոյ պատրիարքը միայն Միւռօն կը պատրաստէ և կը ղրկէ Օրթոտոքս եկեղեցիներէն շատերուն, որոնցմէ միմիայն Ռուսականն ու Ռումէնականը այժմ իրենց համար միւռոն կ'օրհնեն։ Կ. Պոլսոյ պատրիարքն իր օրհնած միւռոնէն կ'ղրկէ Երուսաղէմ Աղեքսանդրիա, Յունաստան, Կիպրոս, Սերպիա, և Սինայի թերակղզին։ Անտիոքի պատրիարքութիւնն և Պուլկար եկեղեցին իրենց միւռոնը Ռուսիայէ կ'առնեն։ Քանոնիսմօսներու համեմատ Պատրիարքը այլ և այլ մետրոպոլտութիւններէ մօտաւորապէս 500'000 ղրուշ եկամուտ պիտի ստանայ, բաց աստի Բօկօնիանի և Վէլլա նահանգներուն մէջ եղած վանքերուն արդիւնքն եւս Պատրիարքին յատկացուած է, ինչպէս նաեւ բոլոր մեռնող եպիսկոպոսներու և մետրապոլիտներու հարստութեան 1/6 րդ մասը։ Վերոյիշեալ 500,000 դահեկանին այժմ իրապէս Օրթոտոքս Տիեզերական Պատրիարքը հազիւ թէ կէսը կ'ստանայ։ Այս գումարէն 130,000 դահեկան միայն Կ. Պոլսոյ Յոյները պէտք է վճարեն։ Եթէ մէկ կողմէն նկատի առնենք որ պատրիարքական եկամուտի աղբիւրներուն մեծագոյն մասը ցամքած է և միւս կողմէն չմոռնանք այն պարագան որ, Տիեզերական Պատրիարքն ինք պիտի վճարէ իր սպասաւորներուն և նոյն իսկ երկու բարձրաստիճան եկեղեցական պաշտօնեաներուն, այսինքն Մեծ Սարկաւագներու ռոճիկները և այլ բազմապիսի ծախքեր, այն ատեն դիւրըմբռնելի կ'ըլլայ թէ Տիեզերական Պատրիարքն եւս չկրնար շռայլ ապրիլ և երբեմն նոյն իսկ անհրաժեշտ համարուած ծախքերն անկարող է ընել։ Այս պատճառով վերջին տարիներս առանձին հոգածութեամբ պատրիարքարանին եղած կտակներով կալուածներ կը գնուին, որպէս զի ասոնց եկամուտով ալ կարելի ըլլայ կանոնաւոր ամսական մը յատկացնել օրուան Պատրիարքին։

Մինչեւ ԺԹ. դարուն կէսերը Պատրիարքարանին մէջ մեծ դեր խաղացեր են այլ և այլ դիւանական պաշտօնեաներ, սակայն անցեալ դարու Բ րդ մասին մէջ հետզհետէ անոնց ազդեցութիւնը տկարացաւ կամ մեծ մասամբ բոլորովին ոչնչացաւ։ Այս պաշտօնեաներէն ամէնէն մեծ համբաւ ու հռչակ հանած է Մեծ Լօղօթէտը։ Այս պաշտօնը ժառանգաբար Արիստարքիներու ազնուական ընտանիքէն ներկայացուցիչները կը վարեն։ Առաջ Մեծ Լօղօթէտները ամէն ինչ էին։ Պատրիարքի և Բարձրագոյն Դրան միջեւ մղուած բոլոր բանակցութիւնները անոնց ձեռքով կը կատարուէին. այժմ ալ թէպէտ Մեծ Լօղօթետին անունը յաճախ կը յիշուի, բայց անոնց ունեցած ազդեցութիւնն երբեք առաջուանին չհաւասարիր՝ և այժմ շատ տեսակէտներէ աւելի անուանական դարձած է։ Մինչեւ 1860 Մեծ Լօղօթետներ դրամական խոշոր նուէրներ կ'առնէին նորընծայ եպիսկոպոսներէ, անկէ ետքը սակայն բոլորովին խափանեցաւ այս սովորութիւնը։ Քանոնիսմոսի մէկ հատուածը այս յոռի սովորութեան կ'վերաբերի։ Պատրիարքին թարգմանն ու գործակատարն է այժմ Քարտու քէհեասը կոչուած պաշտօնեան։ Հանդիսաւոր ընդունելութեանց ժամանակ միայն Մեծ Լօղօթետը կ'ուղեկցի Պատրիարքին։ Բաց աստի նոր Պատրիարքի ձեռնադրութեան ժամանակ Մեծ Լօղօթետն իրաւունք ունի ըսելու «Այժմ բարձրացիր Տիեզերական Սուրբ Աթոռը եւայլն» հատուածն, ու ժամասացութեան միջոցին «Հաւատամքն» արտասանել՝ եթէ կ'ուզէ։ Ինչպէս վերը յիշուեցաւ Մեծ Լօղօթետի պաշտօնը քանի մը դարերէ ի վեր Արիստարքի ազնուական և հարուստ ընտանիքին անդամները կը վարեն։ Արիստարքի ընտանիքը Փոքր-Ասիայէն (Բիւթանիա) կը սերի և նախ-

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ)(14)(

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

ՄԵՂՐԱԼՈՒՍՆԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Գ.

ՓԱՅՏԱՇԷՆ ԱՊԱՐԱՆՔԸ

Կոմսուհին Սառա, առանց տեղէն շարժելու ուշադրութեամբ դիտեց զօրապետ Լապիանոֆի աղջկան՝ Օրիորդ Մօնաի ստացած նամակն ու անոր հետեւանքով աղջկան ժողովարանէն մեկնիլը։ Դեռատի կինը որ ասոնց ամէնքը կրցած էր պաղարեամբ դիտել, երբ ժողովարանին դուռը օրիորդ Մօնաի ետեւէն փակուեցաւ, անմիջապէս անակնկալ յուզումի մը ենթարկուեցաւ, ձեռուըները կը դողային, սիրտը կը բաբախէր ու աչքերը կոյս Ասահիի աղջկան՝ Լիւամօքիի վրայ յառած, ինչ ընելիքը շուարած մնացած էր։ Զայրոյթի, յուսահատութեան, վրէժխնդրութեան և արգահատանքի զգացումները փոխն ի փոխը պատած էին այս նոր հարսը, որ երկարօրէն սկսաւ դիտել գեղանի ճաբոնուհին։ Պահ մը նոր որոշում մը անցաւ մտքէն, երթալ Լիւամօքիի ճշմարտութիւնը հաղորդել փորձեց, սակայն անմիջապէս հրաժարելով այդ վտանգաւոր ձեռնարկէն.

—Ո՛չ, ո՛չ, մըլմաց. սոսկալի հրէշ մըն է Լուկ, անգութ ոճրագործ մը որ իր ճամբուն վրայ գտնուած ամէն արգելք ոտնակոխ կ'ընէ մտադրած նպատակին հասնելու համար։ Աստուած իմ, մտածեց, ես ի՛նչպէս ծառայեմ ասանկ դաժան ոճրագործի մը հրամաններուն։

Տատամսումը, անորոշութիւնը բացայայտ էր դքսուհիին դէմքին վրայ, որ թիկնաթոռին վրայ գամուած՝ չէր կրնար շարժում մը իսկ ընել։ Անոր այս հոգեկան մտազբաղ կացութեան մէջ յանկարծ թուղթ մը ինկաւ առջին. ինք որ արդէն վերջին ծայր ջղայնացած էր, ցնցուեցաւ այս անակնկալէն. ի՞նչ էր արդեօք այս թուղթը. ո՞վ նետած էր զայն, ինքնաբերաբար եկած չէր կրնար ըլլալ, անպատճառ ժողովարանը գտնուողներէն մին նետած ըլլալու էր։

Սառա զգուշութեան համար ակնարկը չորս կողմը պտտցուց և տեսնելով որ ամբողջ ներկաները իրենց ուշադրութիւնը վեհաժողովին բանակցութիւններուն նուիրած՝ թուղթին ինկալը չեն տեսած, կամաց մը գետին ծռեցաւ, ու ձեռքը առնելով ինկած թուղթը, հետեւեալ ահաբեկիչ տողերը կարդաց.

«Յուղարկաւորութեան յատուկ դագաղ, մեռելականաք և սուգի հագուստ հայթայթող Սաքրըտան վաճառատունը այս կառքի մեռելական պիտոյքը տասնըվեց ժամուան մէջ կը պատրաստէ»։

Դքսուհին՝ հազիւ ընթերցումը աւարտած՝ դեր դեղին կտրեցաւ, անմիջապէս կռահեց թէ այս նամակով ի՛նչ սպառնալիք կ'ընէին իրեն։ Պատճառ չունէր ուրիշէ մը կասկածելու, անիծապարտ Լուկի մէկ նոր սպառնալիքն էր։

Դեռատի հարսը չկրցաւ արցունք մը զսպել։ Լուկ այս նամակով ըսել կ'ուզէր որ, եթէ իր հրամաններուն չհնազանդի, անմիջապէս պիտի սպաննէ Լիւսիէնը ու զինքը որբեւայրի պիտի թողու, և այն ատեն պիտի ստիպուէր սուգի հագուստներ հագնիլ ու յուղարկաւորութեան պատրաստութիւններ տեսնել։

Եթէ ուրիշ ո և է մէկը ըլլար, գուցէ վճռականապէս տար որոշումը վերջնէր։ Դքսուհին սակայն խիստ մանկամարդ ու փափկասիրտ՝ չէր կրնար երկու չարիքին միջեւ ընտրութիւն մը ընել։ Լուկի հրամաններուն դէմ անսաստել՝ Լիւսիէնի մահը փութացնել էր, իսկ անոր չար կամքը գործադրել, Մօնաի ու Լիւամօքիի նման երկու սիրուն աղջիկները ամենածանր վտանգի մը ենթարկել պիտի ըլլար։ Իրաւ է որ Սառա երկու աղջիկներուն սպառնացող վտանգին բնութիւնը չէր գիտեր, սակայն, վերջապէս աղէկ բան մը չէր եղար Լուկի պէս ժանտ մարդու մը ձեռքէն. ուստի մէկ երկու վայրկեան տատամսելէ ետք Լիւսիէնի կեանքը նախընտրեց երկու աղջիկներէն ու ճաբոնցի աղջկան ականջն ի վեր ծռելով,

—Օրիորդ Լիւամօքի, փսփսաց կամաց մը։

Լիւամօքի զարմանքով եռին դարձաւ ու հարցական շեշտով մը,

—Տիկի՛ն կամ օրիո՛րդ, զիս կը ճանչնայի՞ք կանուխէն, պատասխանեց։

—Տիկին ըսէք, յարեց Սառա։

Ետքը աւելի մտերմական շեշտով մը, աղջկան մօտենալով,

—Օրիորդ Լիւամօքի, կրկնեց, Ճաբոնի մէջ գտնուող Նաեա Պապաին հրամանները որոշեցի՞ք գործադրել։

Լիւամօքի կաս կարմիր կտրեցաւ ու խոնարհ ձեւով մը,

—Ի՞նչ կարգի հրամաններ են ատոնք, տիկին, հարցուց։

Դքսուհին Սառա, հակառակ իր ներքին զգացումներուն, պաշտօնական բանագնացի մը հանգամանքը առնել տալով իր անձին, բոլորովին լուրջ դէմքով մը,

—Այն անձը՝ որուն նկատմամբ խօսեցան ձեզ Ճաբոնի մէջ, հիմա Շուէյնիքէի ծովեզերը բաց ծովուն վրայ կը գտնուի, ըսաւ. եթէ շոգեշարժ հանրակառքը նստիք քառորդէ մը կրնաք անոր այցելել, ծովեզերը նաւակ մը կ'սպասէ արդէն ձեզ. հո՛ն մտէք և քառորդ մը վերջ անոր գտնուած շոգենաւին մէջ պիտի ըլլաք։

—Շատ լաւ, պատասխանեց Լիւամօքի, բայց ո՞վ է ձեր ակնարկած անձը, որուն վրայ կը խօսիք։

Լիւամօքիի այս հարցումը խորապէս յուզեց Սառան և սակայն նկատելով որ ալ այսչափ մը առաջանալէ ետք կարելի չէ ետ դառնալ,

—Ա՛յն անձը, ըսաւ, որուն համար կը խօսիմ ՕՁԱՁԵԻ ԱՊԱՐԱՆՁԱՆԻ վրայ քանդակուած պատկերին տէրն է։

(Շարունակելի)

նական ծագմամբ հայ-հոգեմուներէն է, այսինքն հայերէն խօսող օրթոտոքսներէ։ Այժմեան Լոզոթեան Սրբազան Արիստարքի պէս՝ Պետական Խորհրդոյ անդամ է և գիտական անձ մը, որ գիտական աշխարհին մէջ մեծ համբաւ հանեց Փոտ Պատրիարքի Բանիի հրատարակութեամբ։

Եկեղեցական նուիրապետութիւն։— Տիեզերական Պատրիարքին ենթարկեալ առաջնորդները երկու խումբի կը բաժնուին մետրապոլիտներ և եպիսկոպոսներ։ Արքեպիսկոպոս տիտղոսը բացառիկ պայմաններու մէջ գտնուող եպիսկոպոսներ միայն կը գործածեն, այսպէս զոր օրինակ Տիեզերական Պատրիարքն կը կոչուի «Արքեպիսկոպոս Կ. Պոլսոյ» Արքեպիսկոպոս տիտղոսը կը կրէ նաև Կիպրոսի Եպիսկոպոսը, եւն։ Ընդհանուր առմամբ արդի Օրթոտոքս եկեղեցւոյ մէջ արքեպիսկոպոսութիւնն և մետրապոլիտութիւնն գրեթէ նոյնացած են։ Վերջին տարիներու եպիսկոպոսութեանց թիւն ևս զգալապէս նուազեցաւ, որովհետև անոնք մեծ մասամբ մետրօպոլիտութեան բարձրացան։ 1900 ին Հերակլիայի, Եփեսոսի, Թեսաղոնիկէի, Կրէտէի և Իզմիրի մետրապոլիտութեանց մէջ քսան եպիսկոպոսութիւններ կային։ 1902ին Հերակլիա կոչունցուց եպիսկոպոսութիւն մը, որովհետև Հելիօբոլիս և Թիաղերա ինքնուրոյն մետրոպոլիտութիւն մը կազմեցին։

Բոլոր եպիսկոպոսներն ու մետրոպոլիտները Պատրիարքէն կախում ունին, և թէպէտ ըստ Քանոնիսմայի պէտք չէ տեղափոխել մետրոպոլիտները, սակայն երբեմն հարկ կը դառնայ այս Պատրիարքական իշխանութիւնն անոնց զգացնելու համար։ Միայն առաջին կարգի 12 մետրոպոլիտները ո՛չ կարելի է փոխադրել և ո՛չ ալ իրենց պաշտօնէն հրաժարեցնել։ Առաջնորդները կ'ընտրուին և կը նշանակուին Ս. Սինոդի կողմէ։ Եթէ եպիսկոպոս մը օտար լեզուով խօսող հօտի մը առաջնորդ պիտի ըլլայ, տեղւոյն Աստուածաբանական Դպրոցի բրոֆէսէօռներէն կարողութեան վկայական պէտք է ներկայացնէ Ս. Սինոդին։ Այս յօդուածն ևս սակայն յաճախ զանցառութեան տրուած է,

Առաջնորդ մը անմիջապէս պաշտօնազուրկ կ'ըլլայ, եթէ որ և է ոճրագործութիւն ըրած ըլլայ։ Եթէ ժողովուրդն իր առաջնորդին դէմ որ և է բողոք ունի, պէտք է դիմէ Կ. Պոլիս։ Եթէ ամբաստանութեան պարագան զուտ կրօնական բնոյթ ունի, Ս. Սինոդը կը քննէ խնդիրը, և եթէ ընդհակառակը՝ այն ատեն չորս սինոդականներէ և չորս հոգի ալ Խառն ժողովի անդամ աշխարհականներէ յանձնաժողով մը կը կազմուի և խնդիրը քննելէն ետքը, երբ առաջնորդը յանցապարտ ճանչցուի, պատշաճ համարուած պատիժը կը անօրինուի և եթէ ոճրագործ է, հոգեւոր ատիճանէ զրկուելով պետական օրինաց համաձայն կը դատուի և մարմնական պատժի կ'ենթարկուի։ Այլեւայլ մետրոպոլիտութեանց կամ թեմերու առաջնորդները տարբեր գումարներ կ'ստանան իբր ռոճիկ։ այսպէս օրինակի համար Եփեսոսի և Ադրիանուպոլսի առաջնորդներուն համար 100,000 ղրուշ ռոճիկ սահմանուած է, Հերակլիայի, Կիզիքոսի և Թեսաղոնիկէ համար 90,000, իսկ Անկիւրիայի համար 20,000 ղրուշ։ Իւրաքանչիւր առաջնորդ այս գումարները իր հօտէն պիտի գանձէ։ Ամուսնական հրամանիք մը եպիսկոպոսը կ'առնէ 10 ղրուշ։ Թաղումէն պակէն, պատարագէն առնուազն 50 ղրուշ։ Բացատի իւրաքանչիւր քահանայ իր եպիսկոպոսին տարեկան 10 ղրուշ պիտի տայ։

Քանոնիսմայի համաձայն բարձրաստիճան և ամուրի եկեղեցականներու վաստակած դրամը եկեղեցւոյն պէտք է մնայ։ Եպիսկոպոսներն ու մետրոպոլիտները կտակ ընելու իրաւունք ունին միայն իրենց ժառանգութեամբ ձեռք բերած հարստութեան վրայ։ Առաջնորդի մը, եպիսկոպոսի կամ մետրոպոլիտի մը մահէն ետք անոր ամբողջ հարստութիւն երեք մասի կը բաժնուի։ Այս մասերէն մէկը կը գործածուի անոր թեմի բարեշրջութեան համար, երկրորդը ժառանգորդներուն կը տրուի, իսկ երրորդը երկու մասի կը բաժնուի, որոնցմէ մէկ մասը կը յատկացուի Կ. Պոլսոյ յունաց բարեգործական հաստատութեանց, իսկ միւսը՝ Պատրիարքարանին։ Սակայն սովորաբար եպիսկոպոսներն ու մետրոպոլիտները իրենց կենդանութեան ժամանակ կամ վերջին օրերուն իրենց ունեցածը և կամ մինչեւ Պատրիարքարանէն (Պոլսէն) զրկուած պաշտօնական հանգիսը, եպիսկոպոսին շորջը գտնուողները անոր հարստութեան էական մասը իւրացուցած կ'ըլլան։ Ինչպէս մեր, նոյնպէս և յունաց եկեղեցւոյ ամէնէն ցաւալի կողմը քահանայութեան նկատմամբ բոլորովին անհոգ գտնուիլն է։ Քահանաներու պատրաստութեան, և կրթութեան և անոնց նիւթական ապրուստի կանոնաւորման մասին ոչ ոք մտածած է մինչեւ այսօր։ Աստուածաբանական դպրոցներէն ելածները ամուրի կղերականներ եղած են, իսկ քահանաներէն չատերը ժամանակէն ապօրինի միջոցներով ձեռնադրուած են։ Հարկաւ իրերու այս կացութեան մէջ քահանան չկրնար իր հօտին կրօնական և բարոյական մխիթարիչն եւ սիպար հայրն ըլլալ։

Տ.Թ. Ց. ԹՕՓՃԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՋԼԱԽՏԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԻՄԸ.— ԼՈՐԴ ՌՈԶՊԷՐԻԻ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ.— Լորտ Ռոզպէրի անցեալ Դ. օր բացումը կատարեց յարկաբաժնի մը, զոր Լոնտոնի Լուսնտուութեան Խրնամակալութիւնը կանգնած է Պանկոր քաղաքին աղքատ ջլախտաւորներուն համար։ Մեծին Բրիտանիոյ մէջ պատսպարանի այդ դրութեան ամբողջական օրինակն է այս։ Ներկայ էին Սկովտիոյ բոլոր լուսնտուութեան խնամակալութեանց կողմէ պատուիրակներ։ Բացման արարողութենէն վերջ Լորտ Ռոզպէրի քանախօսելով ըսաւ.—

Յորմէհետէ ծանուցուեցաւ թէ պատիւը պիտի ունենայի այս պատսպարանը բանալու, շատ մը զեկուցումներ ստացայ, ամէնքն ալ խմաստուն և շահեկան, որոնք կը համոզէին զիս բացման առթիւ զանազան տեսութիւններ պարզել։ Զոր օրինակ, թղթակիցներէս մէն կը խնդրէր ինձմէ ջատագովել տեսակ մը նոր պատսպարանի դաւոր, որ մտաւորական հիւանդութիւնը դարմանէ իր սկզբնական ատիճաններուն մէջ, ուելի կանխարգել դրութիւն մը քան դարմանող պատսպարան մը։ Չեմ համարձակիր անմիջապէս այս տեսակ առաջարկութիւն մը ընել։ միայն թէ վստահ եմ որ եթէ իրաւցնէ այդպիսի պատսպարանի մը պէտքը կայ—և ո՞վ կրնայ ըսել թէ չկայ,— համեմատաբար սահմանափակ և փորձառական ատիճանի մը վրայ պիտի գործադրուի այն, մինչեւ որ կարող ըլլանք հարայնը ընդարձակով և ամէն ծախք աչք առնելու համարձակութեամբ գոհացնել այդ պէտքն ալ այս երկրին մէջ։ Պանկուրի այս պատսպարանը, գիտական բոլոր սկզբունքները իրեն մէջ կը միացընէ, բոլոր հին պատսպարաններուն տիպարն է, և այսպիսի շինութիւններու ալ տիպար պիտի ծառայէ այսուհետեւ։ Ծախքը մեծ եղած է, բայց ձեռնհաս աղբիւրներէ խմացած եմ թէ չենքն ալ ծախքին հաւասար մեծութիւն և արդիւնաւորութիւն ունի։

Լորտ Ռոզպէրի լուսնտուութեան ընդհանուր խնդրոյն անցնելով, շարունակեց.—Անգլիոյ և Կալլէսի մէջ Լուսնտուութեան Խնամակալութեանց տեղեկագիրներուն նայելով, մինչ 1859 Ցնվ.-ին այսինքն քառասունըհինգ տարի առաջ, Անգլիոյ և Կալլէսի մէջ մտաւոր հիւանդներուն ամբողջ թիւը 36,782 էր,— այս թուանշաններէն դուրս է Սկովտիան,—1906 Ցնվ. 1ին 121,979ի հասած կը գտնենք այդ թիւը, հարիւրին 231ի հաւասար աճումի սակ մը։ Ժամանակի նոյն միջոցին բնակիչներուն ընդհանուր աճումը հարիւրին 75 սակով եղած է։ Բնականաբար այս հաշուէն ինչ ինչ զեղչեր պէտք է ընել, որոնցմէ մէն ա՛յն է թէ հիմա չատ ընտանիքներ իրենց ջլախտաւոր ազգականները և անդամները հիւանդանոց կը դնեն, ինչ որ առաջուց այսպէս չէր ըլլար, և մերկ իրողութիւն մըն է ձեր աչքին առջեւ թէ այս դրամը ամբողջ ազգը վճարած է, ո՛չ թէ անոնց համար, որոնցմէ կրնանք բան մը յուսալ ապագային համար, կամ ընդհանրապէս որոնց վրայ կրնանք վստահութիւն դնել թէ բարի քաղաքացի և բարի հպատակ պիտի ըլլան, այլ անոնց համար, որոնք ազգին աւելորդ բեռներ են։ Այսպիսիներուն ան կը շինենք այս գերեզմանները, ողջ մարդկութեան համար, այս դամբարանները՝ մտաւորապէս մեռեալներուն համար։

Եթէ կարենայինք խափանել կամ նուազեցնել այսքան ծախքերուն անհրաժեշտ հարկը, արդարեւ երջանիկ պիտի ըլլայինք։ Կ'ըսուի թէ պատսպարեալներուն առնուազն հարիւրին քսանը, հաւանաբար հարիւրին քսանը հինգը իրենց հիւանդութիւնը կը պարտին ժառանգական վիսանցման սակամ նա ձեւով։ Ես մին եմ այնպիսիներէն, որոնք կը խորհին թէ կատարեալ առողջութիւնը յոյժ հազուագիւտ յատկութիւն մըն է և թէ առողջութեամբ հագեցուած կարողութիւններուն կատարեալ հաւասարակշռութիւնը ո՛չ թէ մեծամասնութեան, այլ համեմատաբար աննշան փոքրամասնութեան մը ժառանգութիւնն է։

Արդ, ո՛չ ոք միտքէն կընայ անցընել այսքան ստուար բաղմութիւններուն ամուսնութիւնը արգիլել կամ ջնջել։ Կ'ըսուի նաև թէ պարտաւոր ենք ջնջել արբեցութիւնը իբրև մին արդիւնարար դարմաններէն, ջնջել ալկոլի, կամ զօրաւոր թէյի, կամ զօրաւոր սուրճի, կամ ջիղերուն վրայ ներգործող ուրիշ ըմպելիքներու արբեցութիւնը։ Բայց քանի որ մեր ելմտական խախտարարը կը գանդատի թէ ոգեկից ըմպելիքներուն վաճառումին նուազման երեսէն հասոյթները կը պակսին, հեռաւարար պէտք է համոզուիք թէ կա՛մ այն է որ ջլախտաւորներուն թիւը պիտի աւելնայ կամ անոնց թիւը պակաս տեսնելու հեռապատկերը պիտի չունենաք։ Ուրեմն ո՞ւր գտնենք դարմանը։ Իմ համոզումս ա՛յն է թէ կեանքի բարձրագոյն և լաւագոյն դրութեան մը ուսուցման մէջ կրնանք դարմանը գտնելու յոյսը դնել, արգիլելով անդադար անհանգստութիւնները, զորս կը պատճառեն կա՛մ օթօմոպիլները,—թէեւ ես ալ երբեմն անոնց մէջ նստելու անխոհեմութիւնը կը գործեմ,—կամ ինքնաշարժ երկանիներ, որոնք օթօմոպիլներէն աւելի գէշ են, կամ երկաթուղիները իրենց անընդհատ ցնցումներով, որոնք գէշ կ'ազդեն մեր ջիղերուն վրայ։ (Ծափեր)։ Պէտք է սովրեցընենք մեր ժողովուրդին թէ իրենց ընտանի յարերը աւելի լաւ են, աւելի դ'արժէ մշակել զանոնք և անոնց մէջ բնակիլ միշտ, քան թէ երթալ ամիսներով բնակիլ տարօրինակ ամարանոցներու մէջ վատառողջ պայմաններու ներքեւ, և ա՛յն աղայական միամտութեամբ թէ օդափոխութիւն ըրած կ'ըլլանք պակսեցնելու համար մեր ջիղերուն վրայ ի գործ դրուած այն ճնշումը, որ անխուսափելի կերպով մտաւոր վատառողջութեան պատճառներէն մին է։

Շատ լաւ գիտեմ իմ անձեռնհասութիւնս իբրեւ վարդապետ ի լուսնտուութիւն, կամ իբրեւ վարդապետ ո և իցէ բանի մէջ։ Այս և ուրիշ բոլոր պատսպարաններուն առթիւ չարունակ գազափար մը կը տանջէ զիս։ Կը տեսնեմ անոնց մէջ ուրախ զուարթ խօսքաններ, ուրախ զուարթ ննջարաններ, ուրախ և զուարթ ճաշարաններ, կարելի եղածին չափ վայելչօրէն զարդարուած և մտքիս մէջ տիրող գաղափարը եղած է։—Այս ամէնը կ'ընենք մտաւորապէս մեռեալներուն համար։ Ո՛րչափ աւելի լաւ պիտի ըլլար եթէ կարենայինք ընել զայն մտաւորապէս ողջերուն համար։ (Ծափեր)։ Մտքով հիւանդներուն համար հիանալի չենքեր կը չինէք։ Ո՞րչափ արհեստաւորներ պիտի ուզէին ուրախութեամբ իրենց տեղերը փոխել լուսնտներուն հետ։ Արհեստաւոր դասակարգէն ո՞րքան քիչերը կրնան յուսալ ասանկ գեղեցիկ և հանգստաւէտ տուներ ունենալ։ Ըսել չեմ ուզեր թէ մեր քաղաքակրթութիւնները անմիջապէս պարտաւոր են գործադրել կամ լուծել այս խնդիրը, բայց կը հաւատամ որ քաղաքակրթութեանց ծաղկին ու կոկոնին պիտի չհասնինք, մինչեւ որ գտնէ փորձ մը ըլլայ ողջ և արժանաւոր գործաւորներուն համար հոգալ հանգստաւէտութիւն մը, զոր յատկացուցած էք մտաւորապէս հիւանդներուն համար։ (Ծափեր)։

ԱԼԺԵԶԻՐԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ԱՐԴԻՒՆԸՐ.— Գերմանիոյ մէջ ձգտում մը կայ քննադատելու ֆրանսական դիւանագիտութիւնը Ալժեզիրասի Պայմանագրութիւնը գործադրութեան դնելու յապաղումին համար։ Գերման մամուլը կ'ըսէ։—Դուք Ֆրանսայի մէջ կը գանգատիք թէ մենք Գերմանիոյս Համաձայնութիւնը չենք վաւերացուցած։ բայց դուք ալ բան մը չէք ըրած, և հետեւաբար պատճառ կամ փաստ չունիք ըսելու թէ Ֆրանսացի քաղաքացիներուն կեանքը տակաւին պէտք եղած չափով պաշտպանութեան տակ առնուած չէ, և Գերմանացիներուն չէ տուր յանցանքը։»

Ցայտնի է թէ Պայմանագրութեան վաւերացումը, առանց որուն Մարոքի մէջ կարելի չէ գործադրել Ալժեզիրասի Դեսպանախորհուրդին պայմանագրութեան յօդուածները, կախում ունի պատկանեալ Պետութեանց կազմական օրէնսդրութիւններէն։ Շատերուն համար անհրաժեշտ է երեսի։ Ժողովներուն վաւերացումը կամ հաւանութիւնը։ Մեծն Բրիտանիա, Ռուսիա, Պելժիա և Մարոք,—միակ Տէրութիւնները եղած են որոնք մինչեւ հիմա վաւերացուցած են Պայմանագրութիւնը։ Գերմանիա և Սպանիա, ամէնէն աւելի շահագրգռուող այս երկու Տէրութիւնները, պէտք ունին խորհրդարանական վաւերացումներուն, և որովհետեւ իրենց խորհրդարանները քանի մը ամիսէ ի վեր և հիմայ տակաւին նստաշրջան չունին, անկարելի եղած է պահանջուած հաւանութիւնը ձեռք բերել։ Գերմանիոյ մէջ խնդիրը աւելի կնճռոտած է, որովհետև այդ պայմանագրութեան մէջ ինչ ինչ յօդուածները գերման դաշնակից պետութիւններէն ոմանց շահերուն համապատասխան չեն, կայսերական կառավարութիւնը իր ստորագրութիւնը դնելէն առաջ պարտաւորուած է համաձայնութեան մը գալ դաշնակից պետութեանց հետ։

Ամէն պարագայի մէջ սարսափելի չկայ թէ բոլոր վաւերացումները պիտի տրուին պահանջուած թուականին, յառաջիկայ Դեկտ. 31էն առաջ, բայց եթէ մինչեւ այն ատեն ո և է Տէրութիւն կատարած չըլլայ այս ձեւակերպութիւնները, տարակոյս չկայ որ ժամանակ մը եւս պիտի տրուի անոր։ Ոստիկանութեան կազմակերպութեան համար Ֆրանսայի և Սպանիոյ միջեւ բանակցութիւնները դադրած են, այս ձեւակերպութեանց յայտնելուն հետեւանքով։ Շատերուն համար անհրաժեշտ է երեսի։ Ժողովներուն վաւերացումը կամ հաւանութիւնը։ Մեծն Բրիտանիա, Ռուսիա, Պելժիա և Մարոք,—միակ Տէրութիւնները եղած են որոնք մինչեւ հիմա վաւերացուցած են Պայմանագրութիւնը։ Գերմանիա և Սպանիա, ամէնէն աւելի շահագրգռուող այս երկու Տէրութիւնները, պէտք ունին խորհրդարանական վաւերացումներուն, և որովհետեւ իրենց խորհրդարանները քանի մը ամիսէ ի վեր և հիմայ տակաւին նստաշրջան չունին, անկարելի եղած է պահանջուած հաւանութիւնը ձեռք բերել։ Գերմանիոյ մէջ խնդիրը աւելի կնճռոտած է, որովհետև այդ պայմանագրութեան մէջ ինչ ինչ յօդուածները գերման դաշնակից պետութիւններէն ոմանց շահերուն համապատասխան չեն, կայսերական կառավարութիւնը իր ստորագրութիւնը դնելէն առաջ պարտաւորուած է համաձայնութեան մը գալ դաշնակից պետութեանց հետ։

Ամէն պարագայի մէջ սարսափելի չկայ թէ բոլոր վաւերացումները պիտի տրուին պահանջուած թուականին, յառաջիկայ Դեկտ. 31էն առաջ, բայց եթէ մինչեւ այն ատեն ո և է Տէրութիւն կատարած չըլլայ այս ձեւակերպութիւնները

խառն ժողովոյ կողմէն Ս. Պատրիարք Հօր քաշուած հեռագրաւ Տ. Եղիկ Մ. Վրդ. Գալըստեանի Եպիսկոպոսացման չըլլալուն և Պիթլիսի Առաջնորդական պաշտօնէն դադրեցուիլը խնդրուած է միանգամայն, նորա պաշտօնավարութեան մասին փոխթայիւ գրուած մանրամասնութեանց սպասելն Ն. Սրբազնութենէն խնդրելով։

Իրողութիւնը յեղաշրջող նոյն հրատարակութեան իբր հերքում ներկայս հրատարակելու շնորհ ընելնիդ կը խնդրուի։

Դիւան Կրօն. Ժողովոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
ԳԷՈՐԳ Ք.Հ.	ՄԵՍՐՈՊ Ք.Հ.
ՏԷՐ-ԳԷՈՐԳԵԱՆ	ՏԷՐ-ՍԱՐԳՍԵԱՆ

Դիւան Քաղ. Ժողովոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
Ս. Գ.	ԿԱՐԱՊԵՏ
ՔԷՆՏԷՐԵԱՆ	ԽԱՉՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՔԱՀԱՆԱՆԵՐՈՒ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԿԻՆՆԵՐՈՒ ՎԱՆՔԸ

ՅՈՅՆ ԹԵՐԹԻ ՄԸ ԿԱՐԾԻՔԸ

Իզմիրի Ամալթեա Յունարէն թերթը խմբագրականի մը մէջ կը քննէ երկու եկեղեցական հարցեր, որոնք օրուան խնդիր են.— Ա. Էջմիածնի Ս. Հայրապետին հրամանը այրիացած քահանաները վերամուսնացնելու համար։ Բ. Ախոռօղի մէկ եկեղեցականին Փէնէրի Պատրիարքարանին մօտ ըրած առաջարկը՝ Պոլսոյ մէջ կիներու վանք մը հաստատելու համար։ Այս երկու առաջարկները՝ կ'ըսէ յոյն թերթը, ակնաբախ հակոտնէութիւն մը ունին։ Մէկը՝ Էջմիածնի Ս. Հայրապետը՝ բոլորովին պատշաճ դարուն ոգիին, կ'ուզէ աշխարհականացնել, մինչ միւսը՝ Ախոռօղի յոյն վանականը՝ կ'ուզէ մեզ տանիլ հին դարերու վանական կենցաղին։ Ի՞նչ է այն շարժառիթը որ մղած է այս վերջինը Պոլսոյ պէս եռուզեռ քաղաքի մը մէջ կիներու վանք մը հաստատելու։ Մինօղը անշուշտ պիտի գիտնայ զայս։ Ամէն պարագայի մէջ Յոյն վանականին գաղափարը տրամաբանապէս հակառակ է մեր այսօրուան գաղափարներու ընթացքին։ Մնաց որ Պոլսոյ մէջ կիներու վանք մը բոլորովին տարբեր արդիւնքներ պիտի տայ քան զոր կ'երեւակայէ ծրագրին հեղինակը։ Ասոր համար Հայոց Կաթողիկոսին ծրագիրը մեզի աւելի տրամաբանական և արդի դարուն ոգիին համապատասխան կը թուի, քան Ախոռօղի եկեղեցականինը։ Միւս կողմէ չենք կրնար մեկնութիւն տալ վանականներու ներկայութեան՝ ընկերութեանց մէջ։ Ասոնք խումբ խումբ քաղաքները կը լեցուին յաճախելու համար եկեղեցական իշխանութեան մօտ, տեղը սահեցնելով ամուսնացած եկեղեցականներուն, որոնք տակաւ կը քինան և որոնք սակայն շատ աւելի իրաւասութիւն ունին մանելու ընտանիքներու մէջ, ճանչնալու հաւատացեալներուն պէտքերը և յարգանք ու վստահութիւն շահելու։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ երէկ ընկերակցութեամբ գործակատար Արիս էֆ.-ի, Կայս. Պալատ գնաց։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ եկեղեցիին Խնամակալութիւնը Մեծ-Պահոց առթիւ գործածուելիք «խաչելութեան» մեծադիր իւղանկար պատկեր մը յանձնարարած էր նկարիչ Սիմոն էֆէնտի Եաղըճեանի, որ պատրաստած ըլլալով զայն, յանձնեց նոյն Խնամակալութեան։ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայութեան բերուեցաւ երէկ պատկերը և Ն. Սրբազնութիւն մանրակրկիտ քննութենէ մը անցուց։ Խնամակալութիւնը արդէն այդ պատկերը պիտի ներկայացնէ Կրօն. Ժողովին քննուելու, վաւերացուելու և օծման արտօնութիւնը ստացուելու համար։ Յառաջիկայ հինգշաբթի Ղալաթիոյ եկեղեցիին մէջ տեղի պիտի ունենայ օծումը, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ։ Խաչելութեան այս պատկերը ընդօրինակուած է Իտալացի հռչակաւոր նկարիչ Թեցիանոսի մէկ գործէն։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ վարժարանի շրջանաւարտներուն վկայականներու բաշխման հանդէսը տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ հինգշաբթի օր Ղալաթիոյ Խորհրդարանին սրահին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Հանդէսին օրը՝ վարժարանին խնամակալութիւնը, իր տեղեկագրին հետ մէկտեղ հրաժարագիրն ալ պիտի ներկայացնէ Ս. Պատրիարք Հօր։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ վարժարանին խնամակալութիւնը այսօր նիստ պիտի գումարէ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և պիտի զբաղի նոյն վարժարանին վերաբերեալ կարգ մը խնդիրներով։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ, որ հրաւիրուած է նիստ գումարել առաջիկայ չորեքշաբթի, պիտի վերակազմէ Դատաստանական Խորհուրդը, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը և միւս խնամակալութիւնները։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպանին առաջնակարգ դեսպանութեան բարձրացմանը առթիւ, Ս. Պատրիարք Հայր շնորհաւորական այցելութեան կ'երթայ դեսպան Մր. Լէյշմանի։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութեան անդամ Տօքթ. Վահրամ էֆ. Թորգոմեան աւզի օր Ազգ. Հիւանդանոց այցելեց և ներկայ գտնուեցաւ բժշկական բոլոր այցելութեանց։ Պտտեցաւ նոյնպէս նորակառոյց շէնքերը։

—Այս տարուան բժիշկ վկայաւորներէն Տօքթ. Պօղոս էֆ. Վարժապետեան և Տօքթ. Հրանտ էֆ. Արսլանեան, որոնք Ազգ. Հիւանդանոց իբր օժանդակ բժիշկներ կը պաշտօնավարէին 4 ամիսէ ի վեր, այս շաբթու պաշտօնով գաւառ կը մեկնին։ Տօքթ. Թորգոմեան էֆէնտի հաստատութեան բժշկ. մարմնոյն պակասը լրացնելու համար Տնօրէնութեան և բժիշկներուն հետ բացառիկ ժողով մը պիտի գումարէ։

ԲԵՐԱՅԻ Թաղ. Խորհուրդը և Ատենապետ Վահմ. Ռոպէր էֆ. հեռագիր մը ուղղելով Պարտիզակ, ցաւակցութիւն յայտնած են Տ. Մկրեան Հօր երէցկինին մահուանը առթիւ։ Ն. Արժանապատուութիւն փոխադարձաբար շնորհակալութիւն յայտնած է։ Թաղ. Խորհուրդը, որոշեց Հոկտ. 8ին հոգեհանգստեան պաշտօն մատուցանել տալ Տ. Մկրեան Հօր երէցկինին համար։ Պիտի պատարագէ քարոզիչ Տ. Հմայեակ Սրբազան։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ Կ.-Պատրիարք Տ. Սապպաղեան Սրբազան Հ. Ճամճեանի հետ աւզի օր Ամերիկեան դեսպանատունը գնաց շնորհաւորելու Մր. Լէյշմանը որ առաջնակարգ դեսպանութեան աստիճանին բարձրացած էր։ Ն. Վսեմութիւն հոն չգտնուելով, Պատրիարքը այցետոմսը թողուց։

Հ. ՍԱՀԱԿ Վրդ. Տ. Մովսէսեան Գատըգիւղի Մխիթարեան Հարց համակրելի դէմքերէն մին, որ երկու շաբաթէ ի վեր Թօքատալը կը տառապէր, ուրախութեամբ կը ծանուցանենք թէ սկսած է ապաքինիլ։ Զինքը դարմանող Տօքթ. Աստուրեան կը յայտարարէ թէ ո՛ և է վտանգ չսպառնար այլեւս հիւանդութիւնը։ Արագ ապաքինում կը մաղթենք։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ Մխիթարեան Հարց վարժարանին շրջանաւարտներէն տեար Պաղտիկ Յովհաննէսեան որ Վիեննայի Ռաֆայէլեան վարժարանին շրջանն ալ աւարտելէ ետք նոյն վարժարանին կողմէ Բատուայի բժշկ. Համալսարանը ղրկուած էր, վերջերս մայրաքաղաքս դարձաւ, բժշկութեան առաջնակարգ վկայագրով։ Տօքթ. Յովհաննէսեան մասնագիտութիւն ընտրած է իրեն ուղեղի և մտաւորական հիւանդութիւնները, որոնց վրայ մասնաւոր հրատարակութիւններ ըրած է իտալերէն լեզուով։ Երկու տարի Ճենովա բժիշկ մնացած է քլինիքին մէջ, նոյնչափ ժամանակ ալ Վենետիկի պետական յիմարանոցին մէջ ծառայած է արդիւնաւոր պաշտօնավարութեամբ։

Տ. Յովհաննէս Աւագ Քհ. Մկրեան, իւր բոլոր պարագայիւք խորին շնորհակալութիւն կը մատուցանէ այն ամէն ազնուասիրտ անձնաւորութեանց, որք ցաւակցական համակրանք յայտնեցին անձամբ և հեռագրով ու նամակներով, ի վերայ մահուան իւր ողբացեալ Երիցուհւոյն։

Մասնաւոր երախտագիտական ըղձացմամբ իւր շնորհակալութիւնները կը մատուցանէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, Դպրեվանուց Վանահայր Տ. Թորգոմ Ծ. վարդապետին և այլ Հոգեւորական Հարց և Եղբարց, և յատկապէս Նիկոմիդիոյ Սրժ. Քահանայից, որպէս և Արմաշու, Արսլանպէկի, Օվաճըգի, Մանուշակի, Տօնկալի Քահանայ Եղբարց և բովանդակ աշխարհական բարեսիրտ անձանց սոյն տեղւոյ։

Առանձնակի շնորհակալութիւն կը յայտնէ իր ծննդավայրին՝ Պարտիզակի Քահանայ Եղբարց և Թաղ. Խորհրդոյն և ընդհանուր ժողովրդեան, որք ագակից և ողբակից եղան իւր կարեւոր վշտոյ։

Պարտիզակ, 26 Սեպտ. 1906

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ԿՆՈՒՆՔ

Շաբաթ օր Կէտիկ Փաշայի Ս. Յովհաննէս եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցաւ մկրտութեան հանդէսը Տէր և Տիկին Օննիկ Սեպուհեանի չորրորդ զաւկին, կնքահայրութեամբ Տ. Մարտիրոս Գալֆաեան Հօր։ Երախան կոչուեցաւ ՊԵՀՐԱՆ—ԽԱՉԱՏՈՒՐ։

ՄԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Գ. ԷՖ. ՕԶԱՆԵԱՆ (Մարզուան).— Ձեր յանձնարարած թերթը կը ղրկուի Սուլէկարըլուի ազգ. վարժարանը։

«ԾԱՂԻԿ»
ԿԻՆՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍԸ
Բ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ
ԹԻՒ 4րդ

ԾԱՂԻԿ կանանց յատուկ Պատկերազարդ Շաբաթաթերթին 4րդ թիւը հրապարակ կ'ելլէ այսօր իր սովորական ծաւալով և կը ծախուի ձեռքէ 40 փարայի։

Ցօղուածներ ունին

Այրի Տիկին Տիւրկէրեան.— Պոլսահայ աղջիկներուն վարժուհի ըլլալու արուեստը։

Տիկին Ազնիւ Ղեւոնդեան.— Տիկին ... Օրիորդ։

Օր. Հայկանոյշ Մառք.— Պզտիկ՝ մեծ աղջիկներ և մեծ՝ պզտիկ աղջիկներ։

Օր. Մաքրուհի Աստուածատուր.— Կին ամնելու արուեստը։ Փեսայ և զոքանչ։

Օր. Գալինիկ Թիմուրեան.— Գիշերին երգը։

Օր. Արփենի Նահապետեան.— Մշակներու կեանքէն (Գրական պատկեր)։

Օր. Տիրուհի Կիւլպէնկեան.— Ձեռագործի բաժինը, Շըմիզէթի մը գեղեցիկ պատկերով։

Օր. Գոհարիկ.— Գրական մշակներ (Գ. Զարուհի)։

Ծաղիկի այս թիւը կը պարունակէ նաեւ ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ ՀԱՆՁԱՐ մը զոր լուծող Օրիորդը կամ Պարոնը պիտի ստանայ վեց ամիս ԾԱՂԻԿ։

ԱԶԳ

Մայր եկեղեցւոյ սեփական և Ս. Երուսաղէմի վաքֆէն Գումգաբու, Թիւլպէնաճի Հիւսամէտտին թաղ, Դպրատուն փողոց թիւ 37 փայտաշէն տունը որ կը պարունակէ 200 կանգուն գետնի մը վրայ երեք սենեակ, մէկ ջրհոր, մէկ ջրամբար և փոքրիկ պարտէզ մը արդէն աճուրդի հանուած ըլլալով արտօնութեամբ Ազգ. Պատրիարքարանի, ութսուն ոսկիի բարձրացած է։

Նոյնպէս Գումգաբու, Նշանճի Մէհմէտ Փաշա թաղ, Նշանճի Ճամու Թիւ 44 չիլինկիր կէտրիկով խանութը աճուրդի դրուելով քսանեւմէկ ոսկիի բարձրացած է։

Ով որ այս տրուած գիները բարձրացնել ուզէ, հարիւրին հինգ յաւելումով, պարտաւոր է ամէն առաւօտ Թաղականներ մինչեւ երեսունեւմէկ օր ներկայանալ ի Թաղական Խորհրդարան, ուրկէ վերջը ո՛ և է յաւելում չի պիտի ընդունուի և վերջնական որոշումը պիտի տրուի։

(Կենի)

ՀԱՐՍԱՆԻՔ

Ազգ. Պատրիարքարանի քարտուղար Նալպանտեան Մարտիկ էֆ. Խաչատուրեանի որդւոյն Արամ էֆ. Խաչատուրեանի Օր. Շապուհի Գ. Րէյխեանի հետ, պսակադրութիւնը տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ Երկուշաբթի օր, 2 Հոկտեմբեր, Մայր Եկեղեցիին մէջ, ժամը 7½ին։

ՌԵՍՄԻ

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Կիւմիւշխանէ սանճաղը միւթէսարըֆլըղըն՝ Կէրպէլա սանճաղը միւթէսարըֆը սապըգ Եահեա Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրինէ.

Կէրպէլա սանճաղը միւթէսարըֆլըղըն՝ Կիւմիւշխանէ սանճաղը միւթէսարըֆը սապըգ Մուսթաֆա Զիհնի բաշա հազրէթլէրի թային պույրուլմուշ տըր։

ՆՇԱՆ

Մէքթէպը ֆինունը Թըպպիյէի Շահանէ իլէ Համիտիյէ Ըթֆալ խասթախանէի ալիսի ֆախրի մուալլիմը էվվէլի տօքթօր բրօֆէսէօր Պէրկման ճէնապլէրինին մախտումը Մ. ֆօն Կիւսթավ Պէրկմանա իւչիւնճիւ րիւթպէտէն մէճիտի նըշանը զիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Ճենովայի Անսալտօ Տան մէջ եօթը թօրփիլահալաճներ կը շինուին կայս. Կառավարութեան հաշւոյն։ Այս առթիւ դեր-ծովակալ Ահմէտ փաշա հոն գնաց և կատարեց թօրփիլահալաճներուն ընդունելութիւնը, որոնք մօտերս ճամբայ պիտի ելլեն դէպի Պոլիս։

ԶՕՆԿՈՒԼՏԱՔԻ գայմագամ անուանուեցաւ Լանկազայի Նախորդ գայմագամ Մէհմէտ Ռամիզ պէյ։

ՆԱՒԱՅԻՆ բարձրագոյն վարժարանին մէջ աւզի օր տեղի ունեցաւ ուսանողներէն առաջին ու երկրորդ հանդիսացողներուն շնորհուած ոսկի ու արծաթ կրթական շքադրամներու բաշխումը։ Վեհ. Սուլթանին կողմէ ղրկուած էին կայս. Անձնական Սպայակոյտին միւշիր Ապտուլլահ փաշա և կայս. Պալատին քարտուղարներէն Ճէվատ պէյ։ Ներկայ էին նաեւ նոյն վարժարանին վերատեսուչ առաջին ֆերիգ Հիւսնի փաշա և ուրիշ պաշտօնատարներ։ Ապտուլլահ փաշա Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեւները հաղորդեց ուսուցիչներուն և ուսանողներուն, որոնք «Բատիշահըմ չօգ եաշա» գոչեցին։ Շքադրամներու բաշխումը կատարուելէ ետքը, բանախօսութիւններ արտասանուեցան և բարեմաղթութիւններ եղան կայս. արեւշատութեան համար։

ԱՒՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄՆԵՐԸ.— Քաղաքապետութիւնը ծանոյց թաղապետական շրջանակներուն որ աւրուած դրամները եթէ իրենց վրայ նշան մը ունին օսմ. դրամ ըլլալնուն համար, ընդունուին արկղերուն կողմէ մինչեւ որոշեալ թուականը. իսկ բոլորովին աւրուածները մերժուին։ Այդ կերպով ընդունուած դրամները Օսմ. Պանքային ներկայացուին՝ փոխանակուելու համար։

ԹՈՇԱԿՆԵՐԸ.—Հանգստեան և կամ որբերու ու այրիներու Սնտուկներուն կողմէ ընտանիքի մը յատկացուած թոշակէն իրաւունք չեն ունենար աղջիկները երբ ամուսնանան։ Որոշուեցաւ որ ամուսնանալէ ետք երբ իրենց ամուսինը մեռնի, անոնք դարձեալ ստանան իրենց ինկած բաժինը ընտանիքին թոշակէն, զեղչուելով անկէց՝ իրենց ամուսնոյն համար յատկացուած թոշակը։

ՇՈՒԷՏԻ Պոլսոյ Նոր դեսպան կարգուեցաւ Մ. Կիւսթավ Անդքանավարտ։ Ինք Շուէտի ամէնէն երիտասարդ դեսպանն է, որովհետեւ 40 տարու է դեռ։ 1894ին մտաւ Շուէտի Արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ և քանի մը տարիէ ի վեր կը վարէր հիւպատոսական դիւանին տեսչութիւնը։

ՊԱՊԱԿԱՆ Նուիրակ մոնսէնեէօր Թաչչի Բորչէլլի, աւզի օր կառախումբով մեկնեցաւ Պոլսէն, հովուական պտոյտ մը կատարելու Սէլանիկի, Գավալայի, Մանաստըրի և Տէտէ Աղաճի մէջ։

ՀԵՌԱԳՐԱԹԵԼ.—Պետական և Նախարարաց Խորհուրդներուն որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Էմրոս կղզին և Սէտտիլպահրի միջեւ անթել հեռագիր մը և ընդծովեայ հեռագրաթել մը պիտի հաստատուին։

ՔԱՐԼ ՍԹԵՖԱՆ արհիդուքսը և հետորդները, որոնք Պրուսա գացած էին, Մուտանիայէն շոգենաւ Իզմիր մեկնեցան։ Իզմիրի մէջ արհիդուքսը ընդունուեցաւ արժանավայել կերպով։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներէն տասը բժիշկներ տարի մը պիտի պաշտօնավարեն Կիւլհանէի մէջ։

ՍԱՌԻ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ.— Թուրքիոյ մէջ արհեստական սառ պատրաստելու արտօնութիւն տրուեցաւ Հասան Խալիլ պէյի։ Այս արտօնութիւնը մենաշնորհի պիտի վերածուի, Պոմոնթիի սառի գործարանին տրուած պայմանաժամին աւարտելէն ետք։

ԻԶՄԻՐԻ նորակառոյց ֆրանսական հիւպատոսարանին բացումը պիտի կատարուի երկու շաբթէն։ Դեսպան Մ. Քոնսթան հոն պիտի երթայ նախագահելու։

ՄԱՀ.—Հիճազի երկաթուղիին Հայֆայի ճիւղին շինութեան վերատեսուչ նաւային ֆերիգ Համտի փաշա մեռաւ Հայֆայի մէջ։

ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐ.—Սկիւտարի կառավարչութեան Բ. կարգի քօմիսէրներէն Մուհարրէմ էֆ. Ա. քօմիսէրութեան, Գ. քօմիսէր Իսմայիլ էֆ. Բ. կարգի և Գատըգիւղի Գուչութիլի պահականոցին ծպտեալ քօմիսէր Մուսթաֆա Սաիտ էֆ. ալ Բ. կարգի քօմիսէրութեան բարձրացան։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.—Պէրկամայի շրջակայ Մալթէփէ բլուրին մօտ կատարուած պեղումներէն գտնուեցան երկու գեղամաններ։ Մէկուն մէջ կար զուտ ոսկիէ կէս ունկի կշռող ապարոշ մը, որ հակառակ 2000 տարուան հնութեան, դեռ կարծես նոր եղած է ոսկերիչի մը ձեռքէն։ Գտնուեցան նաեւ ոսկի թրամ մը և արծի գլուխ մը, նոյնպէս ոսկի։

ԿՏԱԿ ՄԸ.— Միտիլլիի մէջ, անգաւակները մեռաւ Անտրէա Քաթաքալի անուն անձ մը, որ 8000 ոսկիի կալուածներ կտակեց պայմանաւ որ ատոնց հասոյթը ցկեանս յատկացուի իր կնոջ, սակայն երկրորդ անգամ չամուսնանալու պայմանով։ Իր կնոջ մահէն ետքը չորս հազար ոսկիով անկելանոց մը կառուցուի Միտիլլիի մէջ, և մնացած չորս հազար ոսկին ալ այդ հաստատութեան ծախքերուն յատկացուի։ Վախճանեալը նաեւ 500 ոսկի կտակած է նոյն կղզիին Բարֆիլա անուն տեղը աղջկանց վարժարան մը հաստատելու. միանգամայն 200 ոսկի կտակած է Այվալըքի յունական հիւանդանոցին։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Պուքրէշէն յունական թերթերուն հաղորդուած լուրերուն նայելով, Ռումանիոյ մէջ հելլենական հպատակներուն նկատմամբ խիստ միջոցներու գործադրութիւնը կը շարունակուի։ Որոշուեր կալուածական, բաժանմունքի և նաւահանգստի տուրքերը ու մաքսերը եռապատիկ գանձել հելլենական հպատակներէն։ Ռումանիա գտնուող Հելլենացիներէն շատերը որոշած են իրենց գործերնին կարգադրելով Ռումանիայէն մեկնիլ. վասն զի խիստ միջոցները կը շարունակուին, և միւս կողմէ ալ նորէն որոշումներ կը տրուին հելլենական հպատակներու վտարումին համար։

ՄԱՆԱՍԷ ԷՖ. ՀԷՔԻՄԵԱՆ, նախկին պաշտօնեայ Գատըգիւղ-Սկիւտարի կառքի Ընկերութեան, ամէն տեսակ լամբարներ և պատրոյգներ կը ծախէ շատ աժան գինով, Գատըգիւղի մէջ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՁԵՂԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ.— Թօքատի նախաքաղաքի ատեանին պատժական ճիւղի նախկին նախագահը Ֆայիք և նախկին հարցաքննիչ Քեաշիֆ էֆ.ները կաշառք կերած ըլլալով պաշտօնանկ եղան և դատաստանի ենթարկուեցան։ Իսկ իր աշխատութեանց համար վերջերս Երզրումի Կեդր. Ընդհ. դատախազութեան օգնականութեան բարձրացաւ Թէվֆիգ էֆ. որուն ղրկուեցաւ նաեւ գնահատման գիր մը Դատական նախարարութեան կողմէ։

ՍՆԱՆԿ.— Ծովային Առեւտրական դատարանը սնանկ հռչակեց Պոլիս, Մեծ Նոր Խան, Փիւսկիւլեճի Արշակ Միսաքեան։ Դատարանին անդամ Մարգար էֆ. ժիւժ քօմիսէր, իսկ փաստաբան Յակոբ Պահրի էֆ. առժամեայ սէնտիք կարգուեցան։

ՕԴԵՐԸ.— Երէկ՝ քառու տեղատարափ անձրեւ մը տեղաց Պոլսոյ ամէն կողմերը և ողողումներ տեղի ունեցան։ Ուժգին հով մըն ալ կար, որ պատճառ եղաւ ծովային արկածներու։

ՊՈՒԼՂԱՐԻՈՅ Թղթատարութեան պաշտօնեաններէն Զարիֆով և Բօսթանճիեվ, որոնք 345,000 ֆր. գողցած և փախած էին, Բարիզի մէջ ձերբակալուեցան։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.— Երկու ոսկի տուգանքի դատապարտուեցաւ Բերա բնակող սափրիչ Սրապ որ դերձակ Բանտէլին ծեծած էր և Սլիքսան՝ որ Լազարին ծեծած էր։

ԲԱԽՏԱՒՈՐ ՄԸ.— Ռումէլիի Երկաթուղիին վերջին վիճակահանութենէն 10,000 ֆր. շահեր է Վոլըսյի բնակիչներէն մէկը, որ բոնտօ մը գնած էր։

ՉԱՐԵՇՏԱ-ՏՌԱՄԱԹԻՔ տեսարան մը պարզուեցաւ անցած օր Մեծ-Կղզիի նաւամատոյցին վրայ։ Կնոջ մը ամուսինը տեսնելով որ իր կէսը շատ սիրուն քավալիէի մը հետ կը պտտի, իր դժգոհութիւնը յայտնեց։ Բայց խօսքը գործի փոխելով անմիջապէս, կռուփներ շարժեցան և գաւազաններ ճօճեցան։ Տեսարանը վերջ գտաւ էրիկին վճռական մէկ շարժումովը, որով խլեց իր սիրաստուն կէսին գլխարկը և ծովը նետեց։ Կինը քաշուեցաւ մազերը ցրիւ ցրիւ և հագուստները զէշ վիճակի մէջ։

ԲԱՄԲԱԿ

Լիվըբուլ, 9 Հոկտեմբեր

Տրամադրելի 6.04

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 9 Հոկտ.— Նախարարաց խորհուրդը այսօր գումարուելով, որոշեց կէտ առ կէտ գործադրել Բաժանման Օրէնքը։ Ուրբաթ օրուան նիստին մէջ խորհրդակցութիւններ պիտի կատարուին մանրամասնութեան վրայ։ Խորհրդարանին նստաշրջանը Հոկտ. 23ին տեղի պիտի ունենայ։

— Էքօ տը Բարի բոլորովին կը հերքէ գերման լրագիրներուն այն լուրը թէ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ զինուորական պայմանագրութեան մը ստորագրուիլը մօտալուտ է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիական նոր զրահաւորին Տրէտնօթի երկրորդ փորձը լաւագոյն արդիւնքներ տուաւ։

ՎԻԷՆՆԱ.— Բոլորովին սխալ է այն լուրը թէ Աւստրիա-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսը պիտի հրաժարի։

— Հունգարիոյ վարչապետ Տքդ. Վէքէրլէ և ելմտական նախարար Կոմս Անտրաշի Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր կողմէ ընդունուելով ներկայացուցին իրենց տեղեկագրերը և դիտողութիւնները, որոնք կատարեալ հաւանութիւն գտան վեհապետին կողմէ։

— Պատուիրակութեանց գումարումը մօտալուտ ըլլալով, Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը Շէնպրուն կամ Շէնպրունի մէջ միայն պիտի կրնայ այցելել Բրակա։

(Պաշտօնական).— Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը Պուքրէշի Աւստրօ-Հունգարական դեսպան Բալլավիչինի մարքիզը Պոլսոյ դեսպան անուանեց, և այս առթիւ մասնաւոր խորհրդականի տիտղոսը տուաւ անոր։

ՎԻԷՆՆԱ.— Բրակայի Պոլիթիկա թերթը կը գրէ թէ Վիէննա կայսրը Պոհէմիոյ Բուտէյովիցէ դղեակը բնակող Ֆիլիպ տը Հոհէնլօհէ իշխանին հեռագիր մը ուղղելով յայտարարած է թէ շատ դժգոհ մնացած է հրատարակուելուն համար հանգուցեալ իշխան Քլոտվիկ տը Հոհէնլօհէի յիշատակագրերուն, որոնք գերման կայսեր և հանգուցեալ վարչապետ Պիզմարք իշխանին յարաբերութեանց կը վերաբերէին։ Ֆիլիպ տը Հոհէնլօհէ իշխանը պատասխաներ է Ն. Վեհափառութեան թէ ինք ո և է տեղեկութիւն չունի այդ յիշատակագրերէն, որոնք իր եղբօր Ալեքսանտր իշխանին սեփականութիւնն են։

ՊԵՐԼԻՆ.— Պերլինի մամուլը երկարօրէն կը խօսի նախկին վարչապետ իշխան Հոհէնլօհէի յիշատակագրերուն վրայ։ Ազատական թերթերը կը գովեն կայսեր բռնած ընթացքը, և կ'ուրանան թէ Պիզմարքի դիտումը եղած ըլլայ Գերմանիոյ չէզոքութիւնը պահպանել ի նպաստ Ռուսիոյ։

—Պավիերայի Օթթօ թագաւորը ծանր հիւանդ է Թօքատալէ։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ կառավարութիւնը գոհ մնաց Ֆիումէի դէպքերուն առթիւ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին ցաւ յայտնելէն։

—Իտալացի համբաւաւոր դերասանուհի Ատելայա Ռիսթորի մեռաւ այսօր։ 1822ին ծնած էր Չիվիտալի մէջ (Ֆրիուլի) մէջ։ 1847ին ամուսնացած էր Քաբրանիքա տէլ Կրիլլօ մարքիզին հետ։ Ոչ միայն Իտալիոյ, այլ և Աւստրալիոյ, նաեւ Եւրոպայի զանազան մայրաքաղաքներուն, ի մէջ այլոց 1864ին Պոլսոյ մէջ խաղացած է։

ՊԱԼԵՐՄՕ.— Երկրաշարժի բաւական զօրաւոր ցնցումներ զգացուեցան նորէն Թերմինիի և Թրապանիի մէջ։

ՊՈՄ ՏԸ ՖԻԿ

ՏՈՒՓԸ 50 ՂՐՈՒՇ, ԿԷՍ ՏՈՒՓԸ 27 ՂՐՇ.

ՏՕՔԹ. ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ ազդը կարդացէք Դ. երեսը

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Օ.Ո.	101.36
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	102.08
Երէկուան էն բարձր գինը	»	102.08
» էն վար գինը	»	101.32

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	ֆր.	144.50
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	144.75
Երէկուան էն բարձր գինը	»	145.75
» էն վար գինը	»	144.37½

Շիրքէթը Խայրիէ	Օ. Ո.	40.50
Շիրքէթը Խայրիէի Համիտիէ	Օ.Ո.	5.25
Միտիլլիի Պանքա		5.75
Սելանիկի «	ֆր.	173.
Քոմբրսիալ	Ա. Ո.	9.07
Քարասու Բրէվիլէժիէ	ֆր.	165.50
» Օրտինէռ	»	155.50
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ. Ո.	4.55
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	10.57
» պարտաթուղթ	ֆր.	490.—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	321.50
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա. Ո.	18.40
Քարափ Կ. Պոլսոյ	ֆր.	448.—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբս.	1886	329.50
» » »	1903	267.25
Թրանսվալ		53.25

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն	ֆր.	266.—
Պանք Նաս. Կրէտ.	»	437.50
» « » Նոր	Օ.Ո.	4.06
Լաւրիոմ	ֆր.	73.50

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն	ղշ. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87.44
Անգլիական ոսկի	109.33
Բօլ	90.30
Մէճիտիյէ արծաթ	107.12
Ռուսի թղթադրամ	8.66
Քըրմըզ	50.

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք		ղրշ.	109.25
Բարիզի	» »	ֆր.	22.97½
Վիէննայի	» »	քուրօն	21.93
Պերլինի	» »	մարք	13.67

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

9 Հոկտեմբեր 1906

Ֆրանսական Ռանթ 3%		95.87
Օսմ. միաց. գոնս. 4%	բաց.	94.—
» » »	գոց.	93.95
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	145.25
Ըէժիի պարտաթուղթ	»	434.—
Օսմանեան մաքս	»	—.—
Օսմանեան Պանքա	»	668.—
Քրէտի Լիոնէ	»	1165.—
Բարիզի Պանքա	»	1563.—
Աւստրիական Ռանթ	4%	—.—
Իտալական	» 5%	102.50
Ռուսական	» 4% 1901	59.55
Սպանիակ. արտ. փոխ.	4%	96.—
Պալիա Քարա Այտըն	ֆր.	706—

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

9 Հոկտեմբեր 1906

Անգլիական Ռանթ	86.56
Օսմ. Միաց. Գոնս. բաց. Գ.Կ.	93.—
» » » գոց. »	92.87

ՀՐԱՆՏ ԴԱՄԻԱՆՈՍԵԱՆ

ՍԹԱՄՊՕԼ
33, 35, 37
ՖԻՆՃԱՆՃԼԸԱՐ ՓՈՂՈՑ
ԳՈՐԳԵՐ

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ- ԼԻՆՕԼԵՈՄ, ՎԵՐՄԱԿ ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ԾԱՂԿԵՐ (ՍԱՉԱՔ) ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՌՈ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԲԵՐԱ
ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ
ԱՆԱՏՕԼԻ ՓԱՍԱԺ
ԹՈՒՂԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ
36—2

ՃԻՇԴ ՁԵՐ ՈՒԶԱԾԸ

Ունենալ գրատուն մը ուր անմիջապէս, և առանց խաբուած ըլլալու երկիւղի, կարենաս հայթայթել գրենական պէտքերդ, դիւրամատչելի պայմաններով,— պզտիկ առաւելութիւն մը չէ։ Ահա այդ տեսակ գրատուն մը բոլոր պայմանները կը լրացնէ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԳՐԱՏՈՒՆԸ

Որուն տէրը, Յովհաննէս Գրլըճեան, իրեն նշանաբան ընտրած է յաճախորդին գոհունակութեան և շահուն մէջ փնտռել իր օրինաւոր վաստակը։

ԳՐԼԸՃԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸ *ամէն կարգի հայերէն, թուրքերէն և ֆրանսերէն գիրքերէ զատ, կը հայթայթէ Մանկապարտէզի նիւթեր, Աշխարհացոյց քարտէսներ, բնագիտական և բնապատմական պատկերներ, ձեռագործի նիւթեր։ Կ'ստանձնէ նաեւ տպագրական ամէն տեսակ գործեր։ Դասագիրքերու ճոխ մթերք մը ունի։ Սխալ հասցէի չդիմէք, Մեծ Նոր խանի դրան կից,* Կեդրոնական Նոր գրատուն Յովհաննէս Գրլըճեանի։ 30—12

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

(ՅԱՋՈՐԴ ՏՕՔԹ. ՄՕՆՃԵՐԻԻ)
Ծանօթ մասնագէտ ջղային եւ մտային հիւանդութեանց

Իր բնակարանը փոխադրած ըլլալով Բերա, Թաքսիմ, Շիշլի փողոց, թիւ 4 տունը, հիւանդ կ'ընդունի բաց ի հինգշաբթիէ, ամէն օր կէս օրէ վերջ։

Չորեքշաբթի աղքատաց ձրի։

ՎԻԷՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ՊԱՆԿԱԼԹԻ

50րդ Տարեշրջան

Վարժարանս կը բացուի 4/17 Սեպտ. 1906, միեւնոյն ուղղութեամբ և ծրագրով։

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական դպրոցներու (École secondaire moderne, Realschule) *ծրագիրը, միջավայրիս պիտոյիցը յարմարցուած։*

Լեզուներ.— *Հայերէն, Տաճկերէն, Գերմաներէն, Գաղղիերէն, Անգլիերէն։*

Գիտութիւններ.— *Ուսողական, բնագիտական, բնապատմական, պատմական (կ'աւանդուին Գաղղ. և Գերմաներէն լեզուներով)։*

Առեւտրական.— *Աշխարհագրութիւն, հաշուակալութիւն, թղթակցութիւն (Գաղ. Գերմ. և Անգլ.)։*

Ուսուցիչք.— *Ներքին և արտաքին 22 ուսուցիչք կը դասախօսեն։ Նորամուտ աշակերտաց ընդունելութիւնը կը սկսի օգոստ. 17էն, ամէն օր մինչեւ կէս օր։*

Հ. ԳԷՈՐԳ Վ. ՓԱՆՉԻԿԵԱՆ
Վարիչ Վիեն. Մխիթ. Վարժարանի

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ

Վարժարանիս 37րդ տարեշրջանը կը սկսի Սեպտ. 4ին, ըստ հին տոմարի, երկուշաբթի օր։

Առաջիկայ շրջանին մէջ աւելի ուժ պիտի տրուի ֆրանսերէն լեզուի,— երբ այցելու ֆրանսացի ուսուցիչներէն զուրս, չորրորդ մ'ալ աւելցնելով՝ միայնուն,— ինչպէս նաեւ գերմաներէն լեզուի, թուաբանական ուսմանց և տոմարակալութեան, որոնց կարեւորութիւնը անժխտելի է՝ տեղւոյս պահանջներուն նայելով։

Վարժարանիս առաւելութիւններէն մին է նաեւ իր օդասուն, գեղատեսիլ առանձնացած դիրքը, հեռու աղմուկէ ու ժխորէ։

Առաջիկայ տարւոյն՝ պարտէզին մէջ պիտի շինուի նոր ծածք (présu) *մը, աշակերտաց ձմեռնային զբօսանքին համար, պիտի ըլլան նաեւ ուրիշ առաջադիմական նորոգութիւններ։*

Վարժարանիս մէջ կ'աւանդուին հայերէն, թուրքերէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն, անգլիերէն և իտալերէն լեզուները, և այն բոլոր ուսումներն ու գիտութիւնները, որոնք կ'ուսուցուին եւրոպական միջնակարգ վարժարաններու մէջ։ Ասոնց հետ մեծ տեղ մը տրուած է նաեւ գեղարուեստից,— գծագրութեան, գեղագրութեան, ձայնական ու գործիական երաժշտութեան,— ինչպէս նաեւ մարմնամարզի, որոնց համար առանձին վճարում չկայ, ի բաց առեալ դաշնակի, ջութակի, ևն. դասաւանդութիւնները։

Վարժարանիս շրջանաւարտներէն՝ որոնք արժանաւոր ու յարմար կը դատուին Տեսչութենէս, կը ղրկուին Վիեննայի Մուրատ. Ռափայէլ. վարժարանը, և անկէ կ'անցնին — լրացուցիչ երկամեայ շրջանը աւարտելէն վերջ — Եւրոպիոյ այլեւայլ համալսարանները, նոյն վարժարանի Տեսչութենէն յատկացուած առանձին թոշակով (bourse)։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ստանալ ուզողները կրնան դիմել ուղղակի Գատըգիւղ (Մօտա) վարժարանիս Տեսչութեան, Երեքշաբթի, Չորեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը, և կամ Բերայի Մխիթարեան վարժարանը (Սագըզ Աղաճ թիւ 34) և առնուլ անկէ վարժարանիս Ցուցագիրը։

5—10 Վերատեսուչ
Հ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ն. Վ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ Վ. ՊԱԼԵՆՑ ԳՐԱՏԱՆ

(906—907) դպրոցական շրջանի առթիւ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԿՐՕՆԻ ՈՒՍՈՒՄՆ

որ կը պարունակէ

1. Քրիստոնէական վարդապետութիւն.— 2. Սրբազան Պատմութիւն.— 3. Եկեղեցական Պատմութիւն։

Տարրական Դասընթացք 4 *ղրուշ*
Միջին » 6 »
Բարձրագոյն » 12½ »

«Դուն պիտի ըլլաս» բարոյագէտ, տնտեսագէտ. Միջին Դասընթացք 6 ղշ.

Բոլորովին նոր մեթոտով պատրաստուած ձեռագրով միասին Պատկերազարդ Բնական հասը 10 փարա, 100ը 15 ղրուշ անգլ.

Տեսր Ասեղնագործութեան.— Գծագրեց Մ. Ոսկինար. պրոտէի, արանց, կանանց յատուկ շապիկներու, բանթուֆի, սեղանի սփռոցի և այլ զարդերու, ինչպէս նաև սկզբնատառերու ճոխ օրինակներ. Գին 25 ղրուշ։

Ջորս Աւետարաններու ծագումն ու վաւերականութիւնը.— Գրեց՝ Ղեւոնդ Վրդ. Դուրեան. Գին 2½ ղրուշ։

Խնտրա Ներաշխարհ. Գին 12 ղրուշ։

Խուցես դուրս պատկերներ. *Մ. Իսպիրեան. Գին 2½ ղրուշ։*

ՄԱՄԼՈՅ ՏԱԿ

Ընդարձակ Գրացուցակ

«ԴՈՒ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՍ» Բարձրագոյն դասընթացք։

«ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ» ընդարձակ նամականի, հայերէն, ֆրանսերէն, Անգլիերէն և Գերմաներէն։

10—6

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, տգեղուն, վատոյժ, հիւանդկոտ տղաքը երբեք չէր սիրեր, մինչ կը փափաքէր զիրենք, թմբլիկ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էր որ պատգային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժիշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար և կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով, ցատկելով և չարաճճիկելով աճիլ ու զօրանալ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասած առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. Հետեւաբար ի սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բերիզ Պանկալթի փողոց Թ. 17
ՄԱՐԿՈՒԻԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղատուններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 20—26

ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Սդերլին
Դրամագլ. աւելի քան 13,000,000
Տարեկան գանձում տոկոսէ և ապահովագինէ 4,162,578
Անգլ. ապահովագրական ընկերութիւն հրդեհի դէմ եւ կեանքի վրայ
Որ այժմ ձուլուած է ՌՕՅԸԼ ապահովագրական Ընկերութեան հետ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեփականութիւններու վրայ,— քարաշէն և փայտաշէն կալուածներ, առեւտրական թուղթեր, ապրանքներ, ևն. ևն.։

Լանքաշիր Ընկ.ը նշանաւոր եղած է ամէն ժամանակ արագ և արդար կերպով վնասուց հատուցման համար։

Իր դրամագլխին՝ 13,062,125 անգլ. ոսկիի բարձր թիւը բացարձակ ապահովութիւն մը կ'երաշխաւորէ ապահովագրեալներուն։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆՔ
ԼԻՎԸՐՊՈՒԼ, թիւ 1' ՆՈՐԹ ՃՕՆ ՍԴՐԻԴ
ԼՈՆՏՈՆ, 28' ԼՈՄՊԱՐՏ ՍԴՐԻԴ
ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ՊԷՏՑ ՍԷԼԼԱՐՍ ԵՒ ԸՆԿ.
Նօ. 4 և 5 Բուչիւք Թիւնէլ խան
Դէր-Գործակալ Էտիրնէի
ՄԱԳՍՈՒՏ Ց. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ
Ուրիշ դեռ գործակալութիւններ ունի Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։
11—50

ՋԸՐԱԱԹ ՊԱՆՔԱՍԸ ԲԻՅԱՆՔՕՍԸ

ՀԱՄԸԼԱԹԸ ՄՈՒՀԱՃԻՐԻՅԷՆԻՆ ՄԷՍԱՐԻՖԸ ԻՍԹԷՆՍԻՅԷՍԻՆԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԸՐ

Իքրամիյէլէր Տէրսաատէթտէ Զըրաաթ Պանգասը խաւրէի մէրքէզիյէսինյէ Քէօբրիւտէքի բիանգօ շիւպէսինտէ վէ Օսմանլը Պանգասընտան վէ թաշրալարտա մէզքիւր պանգալար շիւպալարընտան թէէտիյէ օլունուր.
ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻ ՔԷՇԻՏԷ 1 ԹԸՇՐԻՆԻ ՍԱՆԻ 322 ԹԱՐԻԽԻՆՏԷ ՏԷՐՍԱԱՏԷԹՏԷ
Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթը նէյիլէսի սաւրէսինտէ ալէնէն իճրա խըլընաճագ տըր։
ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆ ՄԷՃՄՈՒԸ ԱՏԷՏԻ 175,000
ԻՔՐԱՄԻՅԷ ԳԱԶԱՆԱՃԱԳ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆ ԱՏԷՏԻ 35,000

ՊԻՐԻՆՃԻ ԻՔՐԱՄԻՅԷ 300,000 ՂՐՈՒՇ

2ՆՃԻ ԻՔՐԱՄԻԷ 100,000 ՂՐՇ. — 3ՒՆՃԻ ԻՔՐԱՄԻԷ 50,000 ՂՐՇ. — 4ՒՆՃԻ ԻՔՐԱՄԻԷ 20,000 ՂՐՇ.

ԻՔՐԱՄԻՅԵԼԷՐԻՆ ԱՏԷՏ ՎԷ ՄԸԳՏԱՐԸ

1	Ադէտ	300,000	Ղուրուշ	Իքրամիյէ			
1	»	100,000	»	»			
1	»	50,000	»	»			
1	»	20,000	»	»			
6	»	60,000	»	»	պէհէրի	10,000	ղուրուշ
10	»	50,000	»	»	»	5,000	»
20	»	40,000	»	»	»	2,000	»
60	»	60,000	»	»	»	1,000	»
400	»	200,000	»	»	»	500	»
3000	»	240,000	»	»	»	80	»
31500	»	630,000	»	»	»	20	»
35,000		1,750,000					

Բէշիւզ մուամէլէսի Զըրաաթ Պանգասը Մէճլիսի Իտարէսի հէյէթիլէ մուհասէպէճիսի վէ Մալիյէ նէզարէթը ճէլիլէսիյլէ Տիվանը Մուհասէպաթտան վէ Օսմանլը Պանգասընտան թային օլունան զէվաթ հուզուրընտա իճրա օլունուպ, գազանըլան իքրամիյէլէր պիր ճէտվէլ թէնզիմ իլէ իլան օլունաճագ վէ ալթմըշ մէճիտի 20 ղուրուշ հիսապլէ թէէտիյէ օլունաճագը ճիհէթլէ ճէտվէլտէ նումէրոլար էրթէսի կիւնիւ կազէթալարտա իլան խըլընաճագ տըր։

Պիլէթլէր՝ Տէրսաատէթտէ Զըրաաթ Պանգասը խաւրէի մէրքէզիյէսի Քէօբրիւտէքի բիանգօ շիւպէսինտէ վէ պիլ ումում թաշրալարտա վէ Թաշրատա Զըրաաթ Պանգասը շիւպէ վէ սանտըգլարը իլէ Օսմանլը Պանգասը շիւպէլէրինտէ ֆիւրուխթ օլունուր. Թամ իթիպարըյլէ 25 ատէտ պիլէթ ալան քիմսէյէ 100ատէ պիլէթ իքրամ խըլընըր, վէ Թարիխը քէշիտէտէն պիր կիւն էվվէլինէ գատար իյտաէ օլունան պիլէթլէր իսթիրտատ օլունամազ պէտէլի կէրի վէրիլմէզ։

ԹԱՄ ՊԻԼԷԹԻՆ ՖԻԱԹԸ
1 ԱՏԷՏ ՍԻՄ ՄԷՃԻՏԻՅԷ

ՆԸՍՖ ՊԻԼԷԹԻՆ ՖԻԱԹԸ
ԵԱՐԸՄ ՍԻՄ ՄԷՃԻՏԻՅԷ

LE PHÉNIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1860ԻՆ Ի ՎԻԷՆՆԱ
ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Հրդեհի ճիւղ Ֆրն. 20,000,000
Ուրիշ ճիւղ » 48,000,000
Ապահովագրեալ Գումար 172,000,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ԻՆԵԱՍ Ս. ՏԱՆՏՐԻԱ
Տէյիրմէն խան, թիւ 10, 11, 12 Կալաթա
50—3 ԴԷՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

HUILE DE HOGG DE FOIES FRAIS DE MORUE

ՊԱՀԱՆՋԵՑԷՔ
Թ. Բ. ՀՕԿԻ
ՄՕՐՈՒԻ ՋԿԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂԸ

Միակ գործարանն է որ կ'երաշխաւորէ անարատ, աղուոր և դիւրամարս իւղ մը, ամէն երկիրներու ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆՈՑ կողմէ գնահատուած։

Կը ծախուի դեղի բոլոր մթերանոցներուն և դեղարաններուն մէջ։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼ
ՔՕՆՓՈՒԱՌ ՊԼ. Ե. ԾԱՆՆԻ
Եուսուֆեան խան թիւ 23, 25, Կ. Պոլիս
50—2

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ
THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զատ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՍԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 34 կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։

Կեդրոնէն զատ քաղաքիս հետեւեալ ճիւղերն ունի

ԲԵՐԱ	(*Շիտակ Ճամբայ, Պօն-Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին*
	(*Շիտակ Ճամբայ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։*
ՂԱԼԱԹԻԱ	(*Սինկէր խան Թիւնէլին առջեւ։*
	(*Թրամվէյի կայարանին դիմաց։*
ՊՈԼԻՍ	(*Սուլթան Համամ թիւ 2։*
	(*Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի կայարանին դէմ թիւ 36։*
ՍԿԻՒՏԱՐ	(*Զարշը Գապու թիւ 140։*

39—50

ԳՐԱՏՈՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՍԿԻԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ ԽՈՐԱՍԱՆՃԵԱՆ ԽԱՆ
Կեդրոն գիտական, վիպական, դպրոցական եւ մատենադարանի ամէն տեսակ գրերու
ԼՈՒՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. ՋՕԳԼ
ԸՆՏԻՐ ՏՊԱԳՐ. ՎԻՄԱԳԻՐ ՈՒ ՏՊԱԳԻՐ
Այցաքարտ, շրջաբերական, նամակագլուխ, պահարան, վկայական, վճռակացոյց, բարենիշ, պատուանիշ, ևն. ևն.
Յանձնարարութեանց առաքում օրը օրին ու նոյնութեամբ
Գործառնութիւն մեծ կանխիկ
ԳՐԱՏԱՆ ՀԱՅՑԷՆ
درسعادت خوراسانجیان خانده كتبخانهٔ جدید
20—50

HOOD RUBBER COMPANY BOSTON
OLD COLONY RUBBER COMPANY BOSTON.

ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵՐ

Յարգոյ հասարակութեան կողմէ ձմեռնային լաստիկ կօշիկներու մասին եղած գանգատներուն վրայ, այս անգամ կը յայտարարենք թէ այս տարի յատկապէս շինել տրուած շատ նուրբ, դիմացկուն, և վերջին նորաձեւութեամբ այրերու, կիներու և տղոց յատուկ լաստիկ կօշիկներ և մոյկեր կը ծախենք Պոսթընի (Ամերիկա) համբաւաւոր ՀՈՒՏ ՌԸՊԸՐ (Hood Rubber) *գործարանին Ֆաբուրայի գիներուն վրայ։*

Կ'ապահովցնենք նաև թէ՝ յարգոյ հասարակութիւնը երբ փորձի համար դիմում ընէ մեր մթերանոցը, թէ՝ գոհ պիտի մնայ և թէ պիտի օգտուի, ուստի կը յանձնարարենք որ վերի մարքային ուշադրութիւն ընեն և բոլոր կօշկավաճառ խանութներուն և լաստիկի վաճառատուններուն մէջ այս մարքայով լաստիկներ փնտռեն։

Մեր մթերանոցին մէջ կը գտնուին նաև ամերիկեան կօշիկի նոյն գործարաններու արտադրութիւններէն բարեձեւ, դիմացկուն և վերջին նորաձեւութեամբ այլ և այլ կօշիկներ, որոնք աժան գինով կը ծախուին։

Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար միակ մթերանոցն է Պոլիս, Չիչէք Բազար Ալթըբարմաքեան խան թիւ 1 սենեակը։ 20—4

PROVIDENTIA

ՊՐՈՎԻՏԷՆՑԻԱ
ՓՈԽԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏ. Ի ՎԻԷՆՆԱ

Բրովիտէնցիա *Ընկ.ը կ'ընդունի լաւագոյն պայմաններով ամէն տեսակ ապրանքի ապահովագրութիւն թէ՝ շոգենաւի և թէ առագաստանաւի վրայ։*

Աւելի տեղեկութեան համար դիմել ընկերութեան ընդհանուր և լիազօր ներկայացուցչին

ԻՆԻԱՍ Ս. ՏԱՆՏՐԵԱ
Տէյիրմէն խան թիւ 10, 11, 12, Ղալաթիա
4—50

ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՊԱՆԿԱԼԹԻ

Գիշերօթիկ եւ ցերեկեայ

1. Վարժարանիս իններորդ տարեշրջանը կ'սկսի յառաջիկայ Սեպտեմբեր մէկէն. իսկ դասերը կ'սկսին տասնեհինգին։

2. Գիշերօթիկ աշակերտներէն կը պահանջուի դասուց սկիզբէն առաջ ներկայանալ վարժարան։

3. Վարժարանս իր գիտական, գրական, առեւտրական մասնաճիւղերէն զատ ունի նաեւ յատուկ ընթացք մը որ կը պատրաստէ մայրաքաղաքիս Պետական բարձրագոյն վարժարաններուն։

4. Աշխատանց բաժնին մէջ կարի, ձեւի, ձեռագործի դասերը մասնաւոր կազմակերպութեան առարկայ դարձած են և յառաջիկայ տարեշրջանէն սկսեալ անհատականութեան գործնական դասեր յաւելցուած են։

Տեսչուհի — Տեսուչ
ՌՕԶ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ — ԱՐԱՄ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ
10—8

ԲԺՇԿԱԿԱՆՕՐԷՆ ՏԱՐՐԱԼՈՒԾՈՒԱԾ

Եւ ընտիր ըլլալը վաւերացուած
ՔԱՐԱՔՈՒԼԱՔԻ, ԿԻՕԶԹԷՓԷԻ ԵՒ ՍԸՄԱՔԷՇԻ ՋՈՒՐԸ

Ամբողջ զարգացած ազգերու մէջ մեծ բժիշկներ կը յանձնարարեն իբր ըմպելի միայն լաւ ջուր գործածել երկար և առողջ ապրելու համար։

Ամէն անոնք որ կը փափաքին վերոյիշեալ աղբերակներուն ճշմարիտ ջրերն գործածել, կը յանձնարարենք դիմել։

Պապը Ալի Ճատտէսի թիւ 34 Մուսուլ խանի առջև և Նուրը Օսմանիյէ Շուկային դրան կից թիւ 21 և Լալէլի Թիւրպէի կից թիւ 52 խանութները։

Յանձնարարութեանց մեծ ճշդապահութիւն և մասնաւոր խնամք տարուած են շիշերու մաքրութեան։

Գին չափաւոր և դիւրամատչելի։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդներուն մեծ դիւրութիւն տալու համար Սիրքեճիէն մինչև Մաքրի գիւղի փոխադրութեան ծախքը մեր վրայ է։

20—14

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԱՑՑԵԼԵՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ՕԳՏՈՒԻՔ

Երիտասարդներու Ճշմարիտ Բարեկամուն

ՏՕՔԹ. ԳԱՌՆԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ՄԻԶԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ամէն օր, բաց ի կիրակի օրերէն, կը գտնուի Գէրպէրեանի դեղարանը, Կէօքի Փասա Պօսթի ժամը 3էն մինչեւ 6, եւ Պանկալթի Մերհամեթեանի - Պիանքի դեղարանը ժամը 7էն 11։

Ուրբաթ օրերը ձրի
Երկու դեղատուններուն մէջ ալ

Տօքթ. Գառնի Յակոբեան, իր բազմամեայ փորձառութեամբ և եւրոպական ամէնէն նշանաւոր բժիշկներուն կիրարկած մեթոտներով, արագապէս և առանց ո և է հետք թողելու կը դարմանէ ամէն տեսակ ափրոդիտեան ախտերը, ինչպէս՝ ձերմախտութիւն (պէլ սօղուգլուղու), կուր միզուկի, ծամքոտ մոր և սիֆիլիս (ֆրէնկի), *սերմնահոսութիւն, երազափերեւոյթներ, անհասակ անկարողութիւն, և ճանչնալ երիտասարդներու և ծերերու յատուկ դժուարամիզութիւն* (ուրէթ. սիսման քիւէկրալ եւ Իփէկդրօֆի սբրօսդադ)։

Եւրոպայէ բերել տուած նորանոր գործիքներով, վերոյիշեալ հիւանդութեանց յատուկ ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւն կը կատարէ արագ և առանց ցաւ պատճառելու։

Մանրադիտական (միքրօսքոբիք) *զննութիւններ ափրոդիտեան ախտերու մասին և անոնցմէ զերծ մնալու միջոցներու կիրարկում։*

Աւելորդ չէ ըսել թէ .... ծառայութիւնը միշտ ձրի է։ 47—50

ԲԷԹ. ՕԼ ՈՒՐԱԼ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
PETROLE OURAL

Երբ մազերը իր լաւ մը լուաք ԲԷԹՐՕԼ ՈՒՐԱԼի հակասեպտիկ և զօրացուցիչ հեղուկով, վստահ եղէք թէ անոնք բնաւ պիտի չթափին և ձեր գլխուն մաշկը աւելի պիտի զօրանայ։

Յիշեալ հեղուկը վաւերացուած է ֆրանսական Բժշկական Կաճառէն և այսօր ամէն կողմ կը գործածուի։ Եթէ հասակաթափութենէ բռնուած էք, գործածեցէք այս հեղուկը և կատարելապէս պիտի բուժուիք, և ձեր մազերը աւելի պիտի զօրանան, չառնեն և ձեր դէմքին գեղեցկութիւնը պիտի աւելնայ։

Կը ծախուի բոլոր սափրիչներուն և դեղավաճառներուն քով։ Ընդհ. Ներկայացուցիչ C. Basiliades et Cie. *Կ. Պոլիս, Գաղլէ-Իւթիւ, Շիրին խան, թիւ 11։* 25—2

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՄԱՅՈՒՆ ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Իմարաթը Ամիրէ իչուն պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն պին գըյէի ճէտիտ խալիս Հալէպ սաղընըն պէհէր ճէտիտ գըյէսի 12 ղրուշ 5 բարասա թալիպի էօհտէսինտէ գալմըշ օլտուղունտան վէ չէհրը հալը րուժլիսին 28ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւնէ գատար 100տէ 5 վէ 30ընճը ճումաա էրթէսի վէ թըշրինի էվվէլին 2ինճի բազար էրթէսի կիւնի տախի նիւզտէ օն թէնզիլ գապուլ օլունաճաղընտան նօզսանըլյա իթա իթմէք խաթէյէնլէրին 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմին աղչէլէրինի վէ եախօտ միւթէպէր վէ մուսաատտագ քէֆալէթնամէլէրինի համիլէն էյամը թաաթիլիյէտէն մաատա հէր կիւն սաաթ օնա գատար մէճլիսի իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 2—3

Ֆի 23 Իյուլ 1322

ԽԱՐԻՃԻԷ ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Տահրէի ճէլիլէի խարիճիյէնին իւսթ գաթընտա մաճար միւչէսինտէն ֆէրիք մուգարրէր օլան 550 մէթրօ մուրապպաընտա փարքէնին պէհէր մէթրօսունըն Մաճարիսթանտան պիճճէլբ էտիլնէ վազըյյա քիլասը լիրա նիւզ ղրուշտան 49 պուչուք վէ քուրու տիչ պուտադ հաթըլընտան իմալ իտիլճէք թագրիպէն նիւզ էլլի մէթրօ մուրապպաընտա գաբուլար իլէ ճամէքանլարտան խարիճտէքի պէօյլիւք գաբունուն պէհէր մէթրօ մուրապպաը մէճիտի 19 ղշ.տան 175 վէ տախիլիյէտէքի եայլը գաբուլար իլէ ճամէքանլարըն 130 վէ 51 ատէտ ներտիպան պասամաղընըն մա րիխ ու քիւրէչթէ վէ բարմագլըգ պէհէր ատէտինին պիլ իմալ ետրլէրինէ վազը իլէ քիլասը 200 ղրշ.ա թալիպլէրի էօհտէսինտէ գալմըշ օլտուղունտան չէրայիթը միւնագասայը անլայուպ 100տէ պէշ նիսպէթինտէ իճրաի թէնզիլաթ իթմէք խաթէյէնլէրին մահը ճարիի րումինին 28ինճի բէնչշէնպիհ կիւնիւնտէն թըշրինը էվվէլին պէշինճի բէնչշէնպիհ կիւնիւնէ տէկին բազար վէ ճումաա կիւնլէրտէն մատէա սաաթ 6տան 10ա գատար տախիրէի միւչարիլէյհատա գօմիսիօնը մախսուսընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՍՍԵՐԵԱՆ